

Toezicht op de advocatuur

Jaarverslag Dekenberaad

2021

Inhoud

Voorwoord	3
1. Het Dekenberaad	5
1.1 Rol en positie	5
1.2 Samenstelling	5
1.3 Structuur en werkwijze	6
1.4 Ondersteuning	7
1.5 Vormen van toezicht	13
2. Context	15
2.1 Ontwikkelingen	15
2.2 Beperkingen en wensen	18
3. Activiteiten en resultaten	20
3.1 Risico's en speerpunten	20
3.2 Toelatingstoezicht	26
3.3 Proactief toezicht	26
3.4 Reactief toezicht	33
3.5 Klachtbehandeling, bemiddeling en advisering	35
3.6 Handhaving	41
4. Financiën	45
Bijlage I. Cijfers	46

Voorwoord

Dit is het jaarverslag van het Dekenberaad, het samenwerkingsverband van de elf lokale dekens in Nederland. Als dekens zijn we verantwoordelijk voor het toezicht op advocaten. In dit jaarverslag leggen wij verantwoording af over onze activiteiten in 2021.

In 2021 is het toezicht op de advocatuur geregeld in discussie geweest. Het toenmalige kabinet presenteerde een voorstel voor versterking van het toezicht, naar aanleiding van de evaluatie van de Wet positie en toezicht advocatuur (Wpta). Twee affaires – rond Pels Rijcken en de advocaat van Ridouan T. – wakkerden nadien de discussie verder aan.

In dit jaarverslag leest u op welke manieren de dekens in het afgelopen jaar hun toezicht hebben ingericht en hebben gewerkt aan het toezicht, en de versterking ervan. Dit jaarverslag heeft een nieuwe stijl ten opzichte van de eerder uitgebrachte jaarverslagen. De evaluatie van de wijze van verslaglegging heeft geleid tot de conclusie dat de jaarverslagen van het Dekenberaad beter moet aansluiten bij het Handhavingskader van het College van Toezicht (CvT). Daarnaast is besloten dat dekens niet meer individueel verantwoording afleggen over toezichtactiviteiten

in lokale jaarverslagen. Een gebundelde verantwoording doet onzes inziens meer recht aan de gecentraliseerde wijze van toezichthouden die de dekens, vooruitlopend op de nieuwe wetgeving en in lijn met de aanbevelingen van het rapport van Pro Facto,¹ meer en meer hanteren. We intensiveren onze samenwerking om het toezicht verder te versterken en verder te professionaliseren. Daarbij is een belangrijk uitgangspunt dat het Dekenberaad zich richt op de grootste risico's.

Versterking van het toezicht vraagt ook om versterking van het gehele stelsel. Het Dekenberaad is – net als het vorige kabinet en andere betrokkenen – voorstander van de oprichting van een landelijke toezichthouder. Hierbij denken we aan een centrale toezichthouder, die niet alleen in verbinding staat met arrondissementen maar ook kan beschikken over een goed gevulde gereedschapskist: er moeten voldoende bevoegdheden en middelen zijn om toezicht te houden. Het nieuwe stelsel dient aan de volgende criteria te voldoen:

¹ Pro Facto, Evaluatie Wet positie en toezicht advocatuur – Eindrapportage, Groningen, 5 augustus 2020.

1. Versterking van toezicht

In een centrale professionele toezichhoudende organisatie - met ondersteuning op centraal niveau en samenwerking van lokale orde bureaus - wordt bestaande expertise gebundeld, uitgebreid en geprofessionaliseerd.

2. Toezicht is zowel centraal als nabij

Modern toezicht vraagt om een sterke centrale organisatie, om onafhankelijkheid, uniformiteit en het bevorderen van professionele ontwikkeling. Cruciaal is ook dat het toezicht zicht houdt op de arrondissementen. Nabijheid is belangrijk om de menselijke maat te kunnen blijven hanteren en op de hoogte te blijven van activiteiten in en door de verschillende arrondissementen.

3. Alle instrumenten van de gereedschapskist zijn beschikbaar

Bij een moderne toezichthouder past de toepassing van de instrumentenmix, inclusief de handhavingspiramide en de escalatieladder. Voor effectgericht toezicht is het belangrijk dat voldoende instrumenten beschikbaar zijn en worden gebruikt: van formele bestuursrechtelijke en tuchtrechtelijke tot preventieve en informele instrumenten.

Wij vervolgen graag het gesprek met het nieuwe kabinet en andere betrokkenen over de inrichting van het nieuwe stelsel.

Wij hopen dat dit jaarverslag inzicht geeft in de stappen die het Dekenberaad zelf heeft gezet in 2021. Wij gaan hierover graag in gesprek, uiteraard met het College van Toezicht Advocatuur, maar ook met andere betrokkenen.

Eef van de Wiel
Voorzitter dekenberaad

Maike Bomers
Vicevoorzitter dekenberaad

April 2022

1. Het Dekenberaad

1.1 Rol en positie

Het Dekenberaad is het overlegorgaan van de dekenen van de elf lokale ordes van advocaten in Nederland. De dekenen overleggen over de wijze waarop zij hun toezichttaken en -bevoegdheden uitoefenen en klachten behandelen.

De dekenen hebben de taak om toezicht te houden op de advocaten in hun eigen arrondissement. Dit doen zij op grond van de Advocatenwet en de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft). De dekenen zijn voorzitter van de orde in hun arrondissement en worden ondersteund door een (lokaal) bureau.

De dekenen staan onder toezicht van het College van Toezicht Advocatuur (CvT). Dit orgaan van de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) heeft de wettelijke taak om op een onafhankelijke manier (systeem)toezicht te houden op de wijze waarop de dekenen toezicht uitoefenen en klachten behandelen. Als systeemtoezichthouder draagt het college bij aan de bewaking en bevordering van de kwaliteit en integriteit van de advocatuur en de beroepsuitoefening van advocaten, in het belang van de rechtzoekenden en de maatschappij. Het CvT ziet erop toe dat het

toezicht onafhankelijk, transparant, consistent, effectief en professioneel is.

1.2 Samenstelling

Het Dekenberaad was in het afgelopen jaar als volgt samengesteld:

Deken	Arrondissement
Mr. E.J. Henrichs, Evert Jan	Amsterdam
Mr A.B. van Rijn Arjen (tot 1-9) Mr. I. Aardoom-Fuchs, Inge	Den Haag
Mr. C.A.M. Lutikhuis, Carl	Overijssel
Mr. P. Hanenberg, Peter	Rotterdam
Mr. E.A.C. van de Wiel, Eef	Noord-Nederland
Mr. S.H.W. Le Large, Bas	Midden-Nederland
Mr. M.L.J. Bomers, Maaïke	Gelderland
Mr. J.F.C. Schnitzler, Jan Frederik	Oost-Brabant
Mr. M.M. Brink, Monique (tot 1-6) Mr. A.G. Moeijes, Michel	Noord-Holland
Mr. J.A.W.M. Vogels, Hans	Limburg
Mr W.A.. Lensink (tot 1-10) Lex Mr. T. van der Dussen, Taco	Zeeland- West-Brabant

Tabel 1. Samenstelling Dekenberaad 2021.

De leden van het Dekenberaad, voorjaar 2022. V.l.n.r.: Hans Vogels, Evert Jan Henrichs, Michel Moeijes, Eef van de Wiel, Maaïke Bomers, Peter Hanenberg, Inge Aardoom-Fuchs, Taco van der Dussen, Bas Le Large, Carl Luttkhuis, Jan Frederik Schnitzler (foto).

1.3 Structuur en werkwijze

Het Dekenberaad vergadert twee keer per maand, één keer digitaal en één keer fysiek. In de maand augustus van 2021 hebben de vergaderingen in verband met COVID-19 niet fysiek plaatsgevonden. Er waren ook periodieke vergaderingen met het CvT. Bovendien zijn in het afgelopen jaar beleidsdagen georganiseerd; één dag met alle dekens en bureaudirecteuren en

twee dagen met de dekens. Tijdens deze dagen zijn de volgende onderwerpen besproken:

- De organisatie naar aanleiding van de evaluatie van de Wet positie en toezicht advocatuur (Wpta) op 23 juni 2021.
- De interne organisatie van het Dekenberaad met een dagelijks bestuur, een bestuursreglement, de financiering van het toezicht en de gewenste governance.

In 2021 heeft het Dekenberaad een nieuwe structuur en werkwijze vastgesteld. Er was een lappendeken ontstaan van commissies, werkgroepen en kenniscentra (al dan niet in oprichting), verdeeld over de dekenen. De bezetting van deze commissies was te weinig bekend buiten de commissies zelf. Bovendien waren de opdracht, verantwoordelijkheden en rapportagelijnen niet altijd duidelijk genoeg. De aanstelling van een kwartiermaker, met ingang van 1 juli 2021, en de instelling van een dagelijks bestuur, met ingang van 1 januari 2022, was de directe aanleiding om de taken van de commissies te herzien. Dit alles heeft geleid tot een nieuwe structuur en werkwijze met ingang van 1 januari 2022:

- De dekenen beslissen samen over de verdeling van de portefeuilles. De dekenen zijn onder meer verantwoordelijk voor de planning en begroting voor hun portefeuille, voor het creëren van draagvlak en voor de controle, evaluatie en verantwoording. De dekenen evalueren jaarlijks de verdeling.
- De dekenen zijn ook verantwoordelijk voor commissies en/of kenniscentra. Deze worden samengesteld door de verantwoordelijke deken. Het DTA/FTA levert, als coördinator van de verschillende onderdelen, input en bewaakt de voortgang.
- Het Dekenberaad streeft naar een programmatische aanpak, waarbij commissies werken

met concrete doelstellingen en een planning van mijlpalen en capaciteit.

In figuur 1 op de volgende pagina is schematisch weergegeven hoe de huidige portefeuilles, kenniscentra en commissies zich tot elkaar verhouden.

1.4 Ondersteuning

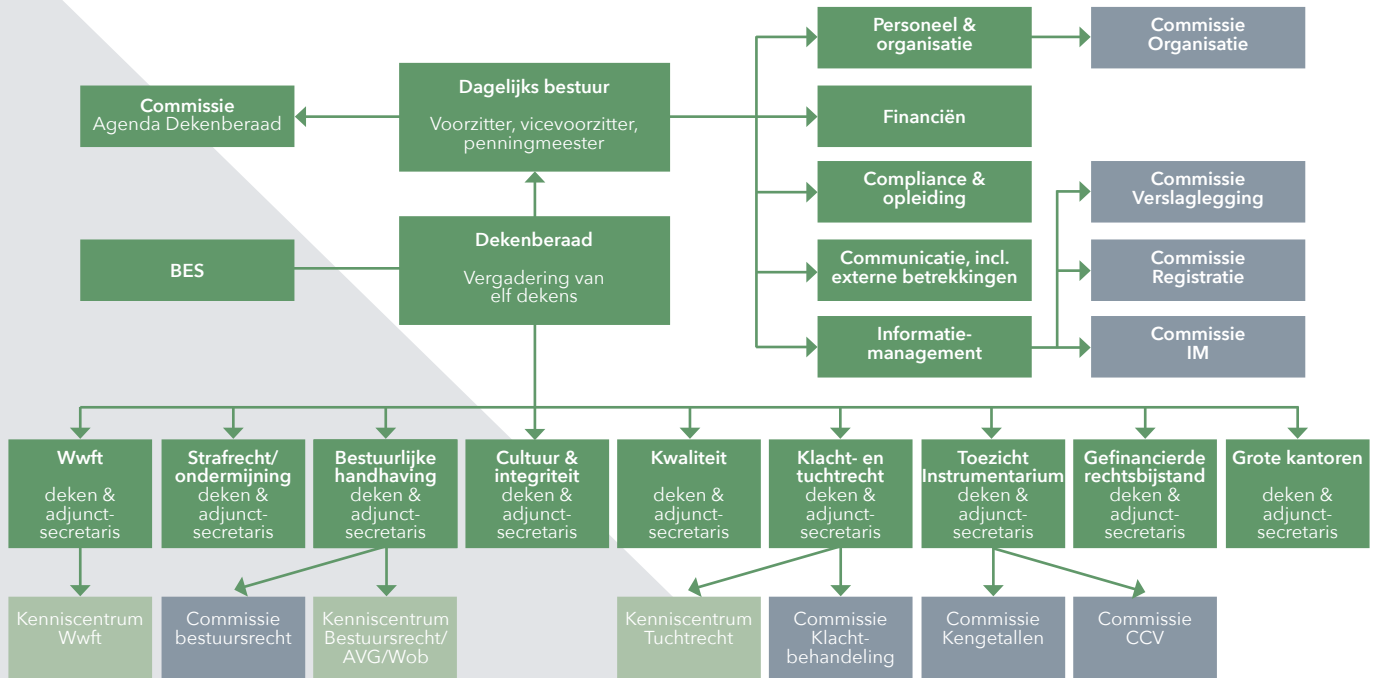
De dekenen worden bij het uitoefenen van het toezicht op verschillende manieren ondersteund. In deze paragraaf wordt dit nader toegelicht.

1.4.1 Lokale bureaus

De 11 dekenen worden in hun toezichthoudende taak ondersteund door de bureaus van de lokale orden van advocaten, een staf van in totaal 51,44 fte, bestaande uit bureaudirecteuren/adjunct-secretarissen, stafjuristen, stafmedewerkers en administratieve medewerkers.

Er is een adjunctenberaad dat is samengesteld uit de adjunct-secretarissen van de 11 arrondissementen. Het adjunctenberaad is deels verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding en voor de voorbereiding van de besluitvorming door het Dekenberaad.

Het adjunctenberaad kende in 2021 de samenstelling zoals in tabel 2 op de volgende pagina.

Figuur 1. Schematische weergave portefeuilles, kenniscentra en commissies.

Naam	Arrondissement
Mr. Th. M. Dams, Thecla	Noord-Holland
Mr. F. H. Haarmans, Femke	Midden-Nederland
Mr. H.A.H. Holm-Robaard, Henriëtte	Noord-Nederland
Mr. P.A. van Lange, Paul	Rotterdam
Mr. K.E. van der Meulen-Knol, Karin	Overijssel

Mw. I.G.M.H. Minkenberg, Inge	Oost- Brabant
Mr. M.A.M. Rademaker, Monique	Zeeland - West-Brabant
Mr. A.S. Reijnders-Sluis, Agaath	Amsterdam
Mr. S. van der Toorn, Saskia	Den Haag
Mr. F. L. J. van Vloten, Francois	Limburg
Mr. V. A. E. van Westing-Kuipers, Vanessa	Gelderland

Tabel 2. De samenstelling van het adjunctenberaad.

1.4.2 Unit Dekaal Toezicht Advocatuur (DTA)

De unit DTA is opgezet ter bevordering van de professionalisering van het Dekenberaad. DTA heeft in 2021 de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Ondersteuning van het toezicht.
- Adviseren van het Dekenberaad.
- Beleidsvoorbereiding voor toezicht.
- Organiseren van de vergaderingen en beleidsdagen.
- *Linking pin* met toezicht in de arrondissementen/ordebureaus.
- Contacten met externen zoals ministeries en andere toezichthouders, zoals BFT, AFM etc.

In 2021 bestond de unit DTA uit 2,1 fte, bestaande uit een secretaris, een kwartiermaker en een beleidsadviseur.

1.4.3 Unit Financieel Toezicht Advocatuur (FTA)

De unit FTA voert in opdracht van de toezichthouder onderzoeken uit naar financiën en Wwft-gerelateerde zaken bij advocaten(kantoren).

In 2021 bestond de unit FTA uit 3,4 fte (in 2020 was dit nog 3,5). De unit FTA is door de dekens gemachtigd om namens hen onderzoeken uit te voeren in het kader van het financieel toezicht en het toezicht op de Wwft.

De unit FTA heeft in 2021 verschillende werkzaamheden uitgevoerd:

- In totaal heeft de unit FTA 6.031 onderzoeken verricht.
- De unit voerde onderzoeken uit op basis van signalen over mogelijke risico's rond financiële soliditeit van kantoren en mogelijk handelen in strijd met wet- en regelgeving, zoals de naleving van de Wwft.
- Een belangrijk deel van de tijd werd besteed aan het thema-onderzoek strafrecht. De dekens selecteerden hiervoor in totaal 46 kantoren. Van deze 46 kantoren zijn er 34 bezocht. 23 bezoeken hebben geleid tot een definitieve rapportage per 31 december 2021. De onderzoeken bij de resterende kantoren worden in 2022 uitgevoerd en afgewikkeld.
- De unit FTA analyseerde kengetallen, voerde deskresearch uit, onderzocht derdengelden en de naleving van de Wwft en bood ondersteuning bij het analyseren van ondernemingsplannen van stagiaire-ondernemers.

- Ondersteunen van het Dekenberaad bij de review van de Financial Action Task Force (FATF) in het najaar van 2021.

De expertise van de unit is bovendien ingezet bij de nadere uitwerking van risico gestuurd Wwft-toezicht.

Onderzoeken	2020	2021
Thema-onderzoek strafrecht	0	23
Gerichte financiële onderzoeken	43	19
Inhoudelijke en Wwft-onderzoeken*	53	10
Deskresearches	559	624
Analyse financiële kengetallen	5.467	5.355
Totaal	6.122	6.031

* inclusief thema-onderzoek Wwft 2019-2020.

Tabel 3. Door FTA uitgevoerde onderzoeken in 2020 en 2021.

De cijfers geven de verschuiving in prioriteiten weer. In 2021 zijn veel onderzoeken gewijd aan het thema strafrecht. Er zijn veel onderzoeken uitgevoerd naar derdengeldrekeningen van strafrechtkantoren, gelet op de risico's die daar bestaan. De focus op het thema strafrecht zorgde voor een daling van het aantal inhoudelijke en Wwft-onderzoeken.

Thema-onderzoek strafrechtkantoren

Vanaf juni 2021 heeft de unit FTA een thematisch onderzoek bij 46 strafrechtkantoren verricht naar de afwikkeling van het betalingsverkeer via de kantoorrekening, de derdengeldenrekening en middels contante betalingen. Daarbij is onderzocht of advocaten(kantoren) zich houden aan de bepalingen in de Verordening op de advocatuur (Voda) en de verplichtingen van de Wwft.

Geconstateerd is dat het betalingsverkeer met name verloopt via de kantoorrekening, omdat het grootste deel daarvan toevoegingen betreft, die door de Raad voor de Rechtsbijstand (giraal) worden betaald. Verder eindigen strafrechtprocessen regelmatig in vrijspraak met een schadevergoeding, die wordt betaald op de derdengeldenrekening van de advocaat, waarmee de declaratie van de advocaat veelvuldig wordt verrekend. Tot slot is vastgesteld dat sprake is van een aanzienlijke hoeveelheid contante betalingen, die echter vanaf 2020 wel lijkt te zijn afgenomen. Wij nemen aan dat het aangekondigde thema-onderzoek binnen de strafrechtadvocatuur heeft geleid tot een zekere mate van bezinning op het accepteren van contant geld.

De voorlopige bevindingen uit het onderzoek duiden op een behoefte aan duidelijker toelichting op en uitleg van de bepalingen in de Voda over contante betalingen en derdengeldentransacties. Bovendien meent het Dekenberaad dat

de Voda zou moeten worden aangepast en de grens van € 5.000 (vanaf welk bedrag overleg moet worden gevoerd over het aannemen van contante betalingen) aanzienlijk zou moeten worden verlaagd.

Er vindt in een beperkt aantal gevallen nader onderzoek naar het betalingsverkeer van strafrechtadvocaten plaats.

Vrijwel alle strafrechtzaken vallen onder de procesvrijstelling van de Wwft, waardoor deze niet van toepassing is. Uit de voorlopige conclusies blijkt echter dat soms voorbij wordt gegaan aan het risico van bankieren met of parkeren van derdengelden, die in het kader van strafrechtzaken worden ontvangen. Daardoor kan de Wwft wel van toepassing worden.

In het voorjaar 2022 rapporteert de unit FTA aan het Dekenberaad over het thema-onderzoek en wordt de follow-up van de bevindingen en aanbevelingen bepaald.

1.4.4 Kenniscentrum Wwft

Het landelijk Kenniscentrum Wwft is gevestigd bij de het bureau van de Haagse orde van advocaten. Dit kenniscentrum beantwoordt vragen van advocaten over de toepassing van de Wwft en adviseert de dekens bij hun toezichthoudende rol.

Het kenniscentrum is in 2013 op initiatief van het Dekenberaad gestart. Advocaten uit het hele land kunnen vertrouwelijk hun vragen over de Wwft voorleggen en advies over de Wwft inwinnen. Doel van het kenniscentrum is bewustwording van advocaten van van de verplichtingen van advocaten, het geven van informatie bij vragen en het geven van advies bij de uitvoering van de wettelijke voorschriften. Het Kenniscentrum is daarmee een laagdrempelig Wwft-loket voor alle advocaten in het land.

Het Kenniscentrum bestaat uit twee medewerkers: mr. C.P. (Clara) Wesselink-van Dijk en mr. N.M.A. (Nicole) Manning. Zij staan advocaten telefonisch en schriftelijk te woord. Zij nemen ook deel aan overlegplatformen met andere bij de Wwft betrokken organisaties, zoals de NOvA en de Commissie Meldplicht van de Ministeries van Justitie en van Financiën. De adviezen en overleggen met advocaten worden strikt vertrouwelijk behandeld.

Het Kenniscentrum wordt ook betrokken bij de ontwikkeling en uitwerking van toezichtbeleid op het gebied van de Wwft. In de Beleidsregel toezicht Wwft 2018, gepubliceerd op de website van alle lokale orden, is het landelijk beleid vastgelegd, inclusief de risicoprofielen. Het Kenniscentrum is dit jaar betrokken geweest bij de evaluatie van deze beleidsregel.

In het derde en vierde kwartaal van 2021 is het Kenniscentrum intensief betrokken geweest bij de AMLD4-evaluatie van de Europese Commissie en de FATF-evaluatie 2022. De medewerkers van het Kenniscentrum waren aanwezig bij de (digitale) interviews met de assessment-teams en hebben een bijdrage geleverd aan de informatie die in 2021 nog schriftelijk is aangeleverd. Tevens waren zij aanwezig bij de besprekingen ter voorbereiding van de interviews.

In 2021 heeft het Kenniscentrum 152 adviesaanvragen behandeld. Dit is een afname ten opzichte van het aantal in 2020 (219). Deze afname wordt met name verklaard door een lager aantal vragen over de opleidingsverplichting in het kader van de Wwft. Hieruit valt af te leiden dat advocaten zich inmiddels bewust zijn van (de inhoud van) deze opleidingsverplichting. De verzoeken om advies hadden in 2021 betrekking op de volgende onderwerpen:¹

Tabel 4. Adviesaanvragen Kenniscentrum Wwft.

Wet en regelgeving Wwft	2021	2020
Artikel 1 lid 1 Wwft	4	3
Artikel 1a lid 4 en 5 Wwft	11	
Artikel 3 e.v. Wwft (clientonderzoek, inclusief UBO)	30	33
Artikel 16 Wwft	4	15

¹ De cijfers van 2020 en 2021 zijn niet helemaal vergelijkbaar omdat verschillende gegevens zijn gerapporteerd.

Artikel 33 lid 2 sub b Wwft	2	1
Artikel 35 Wwft (opleiding)	17	62
Horend bij Wwft		
Beleidsregel Toezicht Wwft 2018	9	
Toepasselijkheid Wwft		
Algemene toepasselijkheid	32	
Bij echtscheiding	2	
Op curator	2	
Op buitenlandse advocaten	2	
Opleiding		
CCV	2	6
Gelden		
Advies voor aannemen contant geld	2	
Derdelngeldenrekening	6	
Beheer van geld	1	
Toezicht, compliance- en audit functie		
Overleg met compliance officers	1	
Toepasselijkheid compliance- en audit functie	1	
Praktijk		
Modellen voor kantoor	2	1
Modellen voor risicobeleid en -profielen	5	1
Overig		3
Verplichtingen Wwft	2	
Geheimhoudingsplicht	1	
Laag-risico-cliënt	1	

Uit het aantal verzoeken van advocaten kan worden afgeleid dat advocaten het Kenniscentrum goed weten te vinden. Advocaten stellen niet alleen vragen over de uitleg van de regelgeving, maar leggen ook concrete zaken voor. Ook de- kens en medewerkers van verschillende bureaus hebben zaken voorgelegd.

Ook in 2022 blijft het Kenniscentrum advocaten en het Dekenberaad inhoudelijk adviseren op het gebied van de Wwft. In 2022 wordt bovendien een vergelijkbaar kenniscentrum voor tuchtrecht opgezet.

1.4.5 Op weg naar netwerkorganisatie

Het Dekenberaad is in 2021 begonnen met het opzetten van een netwerkorganisatie. De units

DTA en FTA vormen samen het centrale, landelijke bureau van het Dekenberaad. Tegelijkertijd zijn de bureaus van de elf lokale orden in 2021, met het oog op efficiency en professionalisering, intensiever gaan samenwerken. Dit doen ze door verschillende taken landelijk te beleggen, zoals de uitvraag van de CCV, de uitvraag en analyse van de kengetallen, thema-onderzoeken, rapportage over de Wwft aan de The Financial Action Task Force (FATF). Ook wordt tijd van medewerkers van de bureaus vrij gemaakt voor landelijke taken.

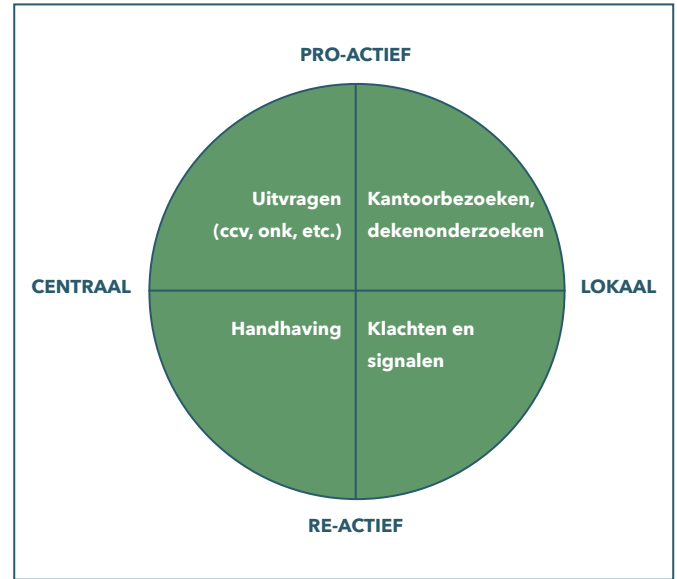
1.5 Vormen van toezicht

In deze paragraaf komen de uitgevoerde activiteiten en behaalde resultaten per vorm van toezicht aan de orde.

TOEZICHT										
Unit DTA						Unit FTA				
Tactisch beheer Functioneel beheer			WOO/WOB AVG			Kenniscentrum Wwft			Kenniscentrum bestuursrecht	
Amsterdam	Noord-Holland	Den Haag	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Oost-Brabant	Limburg	Midden-Nederland	Gelderland	Overijssel	Noord-Nederland

Tabel 5. Netwerkorganisatie.

Het Dekenberaad onderscheidt diverse vormen van toezicht. Het toezicht is te onderscheiden aan de hand van een aantal facetten: proactief en reactief, centraal en lokaal.

Figuur 2. Facetten van toezicht.

2. Context

Dit hoofdstuk biedt een korte reflectie op een aantal ontwikkelingen die voor het werk van het Dekenberaad van belang zijn geweest in 2021. Ook komen ervaren beperkingen in het juridisch kader aan de orde, naast wensen om het toezicht in dit opzicht te verbeteren.

2.1 Ontwikkelingen

In 2021 hebben er twee ernstige incidenten plaatsgevonden, die landelijk de aandacht hebben gevestigd op het toezicht op de advocatuur.

Ten eerste werd de deken van Den Haag geconfronteerd met de fraude door een notaris die bestuursvoorzitter was van het advocatenkantoor Pels Rijcken. De deken was op grond van de geldende wetgeving verantwoordelijk voor het verrichten van het onderzoek. Omdat hij tien jaar eerder partner was geweest bij hetzelfde advocatenkantoor, is – om de onafhankelijkheid van het toezicht te borgen – de deken van Rotterdam gevraagd om mee te kijken met het onderzoek. In augustus is het rapport van de deken in Den Haag openbaar gemaakt.

De tweede kwestie waarmee het Dekenberaad in 2021 werd geconfronteerd, betrof mr. Youssef T., advocaat in Midden-Nederland, die ervan verdacht werd misbruik te maken van zijn advocatenprivileges tijdens het bijstaan van zijn neef Ridouan T.

Beide kwesties hebben consequenties voor het toezicht.

Aanscherping toezicht

De kwestie Pels Rijcken bevestigt het belang van – toezicht op – integriteit. Voor het Dekenberaad waren de uitkomsten van het onderzoek naar Pels Rijcken reden om, naast het lopende onderzoek naar integriteit door het bureau G&I, te rade te gaan bij prof. dr. R. van Eijbergen, die verbonden is aan de VU als deeltijd hoogleraar Integriteit en kwaliteit van organisaties. Bij Pels Rijcken schortte het niet zozeer aan naleving van de regels (*compliance*), als wel – kort gezegd – aan de *soft skills* en tegenspraak, die nodig zijn om een veilig werkklimaat te bewerkstelligen. Daarmee is niet gezegd dat de fraude van de notaris zou zijn voorkomen, maar wel zou de kans groter zijn geweest dat mogelijk deviant voorbeeldgedrag begrensd zou worden. Voor het CvT was de (aan-

pak van de) kwestie Pels Rijcken door de deken Den Haag reden om zelf een onderzoek te (laten) verrichten naar het toezicht op Pels Rijcken. In 2022 is de rapportage uitgebracht.¹

De tweede kwestie laat zien dat de criminaliteit aan het verharden is. Deze verharding heeft consequenties voor de strafrechtpraktijk en heeft als gevolg dat het toezicht verder moet worden aangescherpt.

Het Dekenberaad heeft de indruk dat advocaten de regels over de toegestane contante betalingen door cliënten niet altijd goed toepassen. Hierom heeft het Dekenberaad er in 2021 bij de NOvA herhaaldelijk op aangedrongen de regels aan te scherpen. Uiteindelijk heeft de unit FTA, in opdracht van het Dekenberaad, in 2021 een thema-onderzoek uitgevoerd naar contante betalingen in strafrechtpraktijken.

Het doel van het onderzoek was het vaststellen van de mate waarin strafrechtadvocaten voldoen aan de Wwft en de Voda bij het afwickelen van het betalingsverkeer via de kantoorrekening, de derdengeldenrekening en bij contante betaling. Het onderzoek beoogde bovendien inzicht te krijgen in het huidige gedrag van strafrechtadvocaten ten aanzien van de afwikkeling van betalingsverkeer, inclusief hun risico-afwegingen en ethisch handelen. Hiermee wilden de dekens

komen tot aanbevelingen voor verbeterpunten inzake de Wwft en de Voda binnen het rechtsgebied strafrecht in het algemeen en de individueel onderzochte kantoren in het bijzonder.

Het onderzoek heeft aangetoond dat de meeste problemen ontstaan vanwege verschillen in interpretatie van wet- en regelgeving en onduidelijkheden rondom de toepassing daarvan. De eerste resultaten bevestigen de noodzaak van de door het Dekenberaad gewenste aanscherping, met name wanneer het gaat om het aansturen en begeleiden van advocaten over dit thema.

Toekomstig toezichtmodel

De twee kwesties hebben ervoor gezorgd dat de discussie over het gewenste toezichtmodel een nieuwe wending heeft gekregen. De evaluatie van de Wpta door ProFacto en de Universiteit Groningen maakte al duidelijk dat het huidige toezichtmodel moet worden aangepast. Op dit moment wordt het toezicht uitgeoefend door elf lokale en onafhankelijke dekens, die elk toezichthouder - zonder last of ruggenspraak - zijn in hun eigen arrondissement. Dit model is op dit moment de (wettelijke) realiteit.

Binnen de kaders van de huidige wetgeving heeft het Dekenberaad in 2021 gewerkt aan versterking van het toezicht. Er is een bestuursreglement vastgesteld en een dagelijks bestuur ingesteld. Deze veranderingen zijn op 1 januari 2022 ingegaan.

¹ College van Toezicht Advocatuur, Evaluatie van de werking van het dekentoezicht op Pels Rijcken, 6 februari 2022.

Naar aanleiding van de evaluatie heeft toenmalig minister Dekker in het najaar van 2021 plannen ontvouwd ter versterking van het toezicht. Onderdeel van deze plannen is een centrale landelijke toezichthouder. In dit model kan het Dekenberaad als bestuursorgaan worden belast met toezicht. Ook kan het Dekenberaad een aantal bevoegdheden overnemen van het CvT. Het nieuwe kabinet zal hierover verdere beslissingen nemen. Het Dekenberaad levert graag een bijdrage aan de transitie naar een nieuw model.

Klachtbehandeling

Het Dekenberaad heeft vastgesteld dat dekens onevenredig veel tijd kwijt zijn aan de klachtbehandeling, terwijl veel klachten niet in het tuchtrecht passen. Het Dekenberaad heeft daarom aan de NOvA voorgesteld om de aansluiting bij de geschillencommissie verplicht te stellen (zoals dat ook het geval is bij de notarissen). Helaas is dat volgens de NOvA niet mogelijk vanwege strijdigheid met het EVRM. De NOvA heeft in 2021 zelfs besloten de door de NOvA gefinancierde vrijwillige aansluiting bij de geschillencommissie niet langer te bekostigen, omdat te weinig advocaten er gebruik van maakten. Het Dekenberaad heeft bovendien, helaas vooralsnog tevergeefs, wetswijzigingen voorgesteld bij het ministerie van Justitie en Veiligheid. Om het tijdsbeslag van de klachtenbehandeling en de toepassing van artikel 13 Advocatenwet te kunnen verminderen zouden enkele bepalingen in de Advocatenwet

moeten worden veranderd die betrekking hebben op aanwijzingsverzoeken, klachtbehandeling en klachten tegen de deken.

Financiering

De landelijke toezichtbegroting is in de afgelopen jaren alleen maar belangrijker en groter geworden. Dit is met name te verklaren door implementatie en aanpassing van centrale software die door alle bureaus van de orden en (de ondersteuning) van het Dekenberaad is ontworpen, maar ook door intensivering van het toezicht en wijzigingen in de regelgeving, die een toename van toezichttaken met zich brengen.

De NOvA heeft op verzoek van de dekens, als experiment, in 2021 € 30 van de lokale financiële bijdrage landelijk geïnd. De reden voor het verzoek was dat het Dekenberaad niet kan beschikken over een eigen bankrekening, terwijl er wel centrale betalingen moeten worden gedaan voor landelijke uitgaven. Daartoe behoren personeelskosten van medewerkers die zowel voor het centrale toezicht als voor het toezicht in een arrondissement werkzaam zijn. Het verzoek kwam ook voort uit de overweging dat onafhankelijk toezicht vraagt om eigen financiering, zonder inhoudelijke bemoeienis van de NOvA als belangenbehartiger en normsteller in de advocatuur. Het experiment is (te) moeizaam verlopen. Om een herhaling van de ondervonden problemen te voorkomen, hebben de NOvA en het Deken-

beraad afgesproken dat een procuratiereglement wordt opgesteld, waardoor er geen inhoudelijke bemoeienis op uitgaven binnen het vastgestelde budget plaatsvindt.

De vaststelling van de begroting zelf was in 2021 onderwerp van gesprek in de discussie over aanpassing van de Wet positie en toezicht advocatuur. De dekens zijn van mening dat voor onafhankelijk toezicht ook een zo onafhankelijke wijze van vaststellen van de begroting moet plaatsvinden, waarin de onder toezicht gestelde advocaten geen doorslaggevenede stem zouden mogen hebben. De dekens hebben voorgesteld om de systeemtoezichthouder, de door de dekens opgestelde begroting, te laten vaststellen, gehoord de algemene raad.

Evaluaties

In 2021 is veel aandacht besteed aan twee grote evaluaties, de evaluatie in het kader van de *Financial Action Task Force* (FATF) en de evaluatie van de Europese Unie van de effectiviteit van de implementatie van de vierde anti-witwasrichtlijn. De FATF heeft als doel om de integriteit van het financiële stelsel te beschermen door internationaal samen te werken. De bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering staat hierbij centraal. Periodiek evalueert de FATF of landen aan specifieke aanbevelingen voldoen. Het Dekenberaad is al sinds enkele jaren inhoudelijk betrokken bij de (voorbereiding van de) evaluatie. In

oktober 2021 werd Nederland geëvalueerd. Dekens waren verantwoordelijk voor het verstrekken van informatie voor de interviews (waarbij ook gesprekken met advocaten zijn gevoerd) die in oktober 2021 hebben plaatsgevonden. Hiervoor is onder meer gebruik gemaakt van de anonieme uitkomsten van het in 2019/2020 uitgevoerde thema-onderzoek Wwft. Het definitieve rapport van de FATF wordt in de zomer van 2022 verwacht.

De evaluatie door de Europese Unie heeft vanaf 21 september 2021 plaatsgevonden. Ook hieraan hebben de dekens deelgenomen en ook in deze evaluatie zijn advocaten geïnterviewd. Voorafgaand aan de interviews is veel informatie opgevraagd door de EU en zijn vragenlijsten ingevuld. De uitkomsten van deze evaluatie worden in de loop van 2022 verwacht.

2.2 Beperkingen en wensen

Op dit moment ervaart het Dekenberaad op een aantal gebieden beperkingen vanwege de juridische kaders. Ook zijn er concrete wensen om ervoor te zorgen dat het toezicht zo doeltreffend en doelmatig mogelijk kan worden uitgeoefend:

1. Op dit moment is het Dekenberaad verplicht te opereren op basis van consensus. Daarnaast kan het Dekenberaad niet zelfstandig in een arrondissement ingrijpen

wanneer dit noodzakelijk wordt geacht. Het Dekenberaad komt slagkracht tekort doordat het besluitvormingsproces traag verloopt, maar ook doordat de individuele dekenen aan het Dekenberaad geen verantwoording schuldig zijn. Bovendien hoeven de lokale dekenen geen aanwijzingen op te volgen en zouden de lokale dekenen zich feitelijk aan de gewenste (uniforme) aanpak kunnen onttrekken; de wet richt zich tot de individuele dekenen, het Dekenberaad heeft formeel geen positie.

2. De regelgeving ten aanzien van toegestane contante betalingen aan advocaten (artikel 6:27 Voda) moet duidelijker worden, maar bij voorkeur ook aangescherpt worden. De huidige Voda-bepaling blijkt bij sommigen – ten onrechte – de indruk te wekken dat contante betalingen zijn toegestaan zolang ze de grens van € 5.000 maar niet overschrijden.
3. Op dit moment moeten de dekenen veel tijd besteden aan het behandelen van klachten die voorkomen hadden kunnen worden of die doorgestuurd hadden moeten worden naar de geschillencommissie. Het is voor het Dekenberaad bovendien duidelijk dat de regelgeving ten aanzien van de verplichte interne klachtenfunctionaris van een advocatenkantoor tekortschiet (artikel 6:28 Voda). De regels verhinderen niet dat een zogenaamde éénpitter zelf de klachtenfunctionaris is. Het Dekenberaad bepleit ook de verplichte aan-

sluiting bij de geschillencommissie, zoals dit ook het geval is bij notarissen en kandidaat-notarissen.²

4. De opleidingsverplichtingen Wwft missen scherpere waar het gaat om advocaten die geen compliance-functionaris zijn van een advocatenkantoor. Aan de NOvA is verzocht om de door de toezichthouder gewenste opleidingsverplichting Wwft voor alle advocaten op te nemen in de Voda. Vooralsnog is de Voda op dit punt niet gewijzigd.

² De geschillencommissie voor het notariaat oordeelt over klachten met betrekking tot de rekening of declaraties van de notaris of de (kwaliteit van de) werkzaamheden.

3. Activiteiten en resultaten

Dit hoofdstuk biedt een (cijfermatig) inzicht in de activiteiten, resultaten en – waar mogelijk – effecten van het toezicht in 2021. Uitgangspunten zijn de risico's en speerpunten, vervolgens wordt nader ingegaan op de verschillende vormen van toezicht, klachtbehandeling en handhaving.

3.1 Risico's en speerpunten

Het Dekenberaad ontwikkelt een risicogerichte benadering in het toezicht. Op basis van risico's worden speerpunten vastgesteld.

3.1.1 *Risico's*

Het Dekenberaad heeft, om proactief toezicht te kunnen houden, in overleg met het CvT de volgende risico's geïdentificeerd:

1. Financiële kwetsbaarheid van kleine kantoren zou kunnen leiden tot verminderde naleving van de kernwaarden. Denk hierbij aan verminderde onafhankelijkheid, bijvoorbeeld door een te grote afhankelijkheid van een bepaalde cliënt. Of verminderde integriteit, bijvoorbeeld ten aanzien van de derdengeldrekening. Op instigatie van het CvT heeft het Dekenberaad

zich daarom geconcentreerd op de (financiële kwetsbaarheid van) kleine kantoren; er was reden te veronderstellen dat bepaalde advocaten te gemakkelijk contant geld accepteerden van hun strafrechtcliënten.

2. De advocatuur werkt in een relatief gesloten wereld en met een verdienmodel dat met name bij de grote kantoren integriteitsrisico's met zich mee kan brengen, zoals eigen belangen laten prevaleren boven het belang van de cliënt, geen oog meer hebben voor het algemeen belang of onmogelijke of onoorbare eisen stellen aan medewerkers;
3. Bij de kantoren waar kantoorgenoten niet meekijken en zondig ingrijpen (zoals de zogenaamde één-pitters) bestaat het risico er eerder uit dat de advocaat inlevert op kwaliteit, zaken aanneemt waarvoor hij of zij niet voldoende deskundig is of instort of wegduikt als hij of zij mentaal niet (meer) bestand is tegen de druk die het vak met zich meebrengt.

Gegeven deze risico-identificatie is gekomen tot speerpunten in 2021:

3.1.2 Realisatie speerpunten

In de volgende tabel wordt per speerpunt aangegeven in hoeverre de beoogde activiteiten en resultaten zijn gerealiseerd. Vervolgens wordt nader ingegaan op de kerncijfers en enkele thema's.

Taken speerpunten	Wat	Gerealiseerd?
Financiële kwetsbaarheid van kantoren	1. Opvragen kengetallen. 2. Opvolgen uitkomsten kengetallen door desk research, gesprek en/of kantoorbezoeken. 3. Evalueren van activiteiten onder 1 en 2 en plannen nadere activiteiten voor 2022.	1. Financiële kengetallen worden sinds 2021 door elk arrondissement opgevraagd. 2. In verband met de procedure worden de uitkomsten later beschikbaar gemaakt. Op dit moment worden de uitkomsten besproken met de dekens. 3. Staat gepland in het eerste kwartaal van 2022.
Naleving van de Wwft	1. Generiek toezicht Wwft aan de hand van de CCV, kantoorbezoeken en opvolging specifieke signalen. 2. Themaonderzoek Wwft strafrechtkantoren - derdengelden - cash betalingen. 3. Evaluatie Wwft toezicht 4. Bijstellen meerjarenbeleidsplan Wwft en plannen activiteiten 2022.	1. Ja. 2. Ja. De resultaten worden verwacht in het eerste kwartaal van 2022. 3. Ja. 4. De meerjarenplanning bevat een stappenplan voor het opstellen van een toezichtactieplan.

Integriteit & cultuur	1. Verankering integriteit en cultuur in het toezicht door middel van uitvoering pilot. 2. Maatgerichte aandacht voor integriteit en cultuur per arrondissement door middel van lokale projecten. 3. Organiseren van cursussen integriteit en cultuur. 4. Evalueren van activiteiten onder 1, 2 en 3 en mogelijk formuleren van beleid en plannen van nadere activiteiten in 2022.	1, 2 en 3. Om integriteit en cultuur te verankeren in het toezicht is integriteit in 2021 als meerjarig speerpunt vastgesteld. Daarnaast is een commissie cultuur en integriteit ingesteld. 2. Grote kantoren zijn uitgenodigd om in gesprek te gaan. 3. Twee Webinars zijn georganiseerd in een serie van drie waaraan respectievelijk 700 en 400 advocaten hebben deelgenomen. 4. In een aantal arrondissementen zijn lokale projecten georganiseerd, maar hieraan is niet zeer intensief aandacht besteed. 5. Evaluaties hebben in het laatste kwartaal van 2021 plaatsgevonden.
Kwaliteit	1. Ontwikkeling beleidsplan toezicht op kwaliteit. 2. Toezicht op kwaliteit in regulier toezicht. 3. Evalueren activiteiten hierboven en plannen nadere activiteiten voor 2022	1. Een leidraad omtrent dossieronderzoek kwaliteit is ontwikkeld. 2. Overleg onder tuchtrechters heeft plaatsgevonden.

Tabel 6. Speerpunten 2021 toezicht.

Cijfers

De keuze voor speerpunten is terug te zien in de cijfers over onderzoeken. Van de 664 onderzoeken volgen 215 uit de speerpunten:

Speerpunten 2021	Totaal
Financiële kwetsbaarheid kantoren n.a.v. uitkomsten uitvraag kengetallen en invloed coronapandemie	187
Strafrechtkantoren en Wwft (meerjaren)	85
Integriteit & cultuur: onderzoeks- en beleidsontwikkeling (meer-jaren)	47
Kwaliteit (meer-jaren)	66
Overige	449

Tabel 7. Cijfermatig overzicht speerpunten 2021.

3.1.3 Toelichting

Deze paragraaf biedt een specifieke toelichting op specifieke speerpunten in het toezicht.

Financiële kwetsbaarheid

In het kader van dit speerpunt is bijvoorbeeld een kantoor onder verscherpt (kwartaal)toezicht geplaatst wegens te grote financiële kwetsbaarheid. Het niet aanleveren van tussentijdse cijfers, waar dat vanwege dit speerpunt wel gevraagd was, heeft in deze casus uiteindelijk geleid tot een schorsingsverzoek (dat is ingetrokken omdat de betreffende advocaat zich vrijwillig van

het tableau heeft laten schrappen). Een andere advocaat had zodanig weinig omzet, dat zij zich met lichte druk ook maar heeft laten schrappen. Kantoren waarvan blijkt dat zij financieel kwetsbaar zijn, worden nauwlettend in de gaten gehouden; er vindt ook regelmatig overleg plaats met deze kantoren.

Wwft

In 2021 is, naast de genoemde toezichtactiviteiten, extra aandacht besteed aan de kennisverbetering met betrekking tot de Wwft. De dekens hebben in 2021 in totaal 15 Wwft-gerelateerde cursussen aangeboden.

In enkele arrondissementen is onderzoek gedaan naar advocatenkantoren die zich bezighouden met hippisch recht. Vanuit de FIU kwam het signaal dat in deze sector mogelijk sprake is van overtreding van de Wwft. Zowel in Noord-Holland, Noord-Nederland als Oost-Brabant hebben deze onderzoeken niet geleid tot maatregelen.

Integriteit & cultuur

In 2021 heeft het bureau G&I in opdracht van het CvT en het Dekenberaad een verkennend onderzoek gedaan naar integriteit bij een aantal door de dekens geselecteerde grote kantoren. Het doel van het onderzoek was om bestaande integriteitssystemen te inventariseren (nulmeting) en de dekens te adviseren over het inrichten van toezicht op integriteit bij grote kantoren.

In september 2021 heeft G&I het rapport *Verkennde analyse integriteitssysteem grote advocatenkantoren en het toezicht daarop* aan het CvT en het Dekenberaad uitgebracht. In het rapport is een aantal aanbevelingen gedaan voor het verder ontwikkelen van de – al dan niet aanwezige – integriteitssystemen bij grote kantoren. In dit rapport wordt de nadruk gelegd op compliance. Voorbeelden hiervan zijn het bespreken van ethische dilemma's en het instellen van een vertrouwenspersoon.

In 2021 zijn twee webinars georganiseerd over cultuur en gedrag. In januari was er een webinar voor de jongste advocaten (0-5 jaar ervaring), in september voor advocaten met ervaring tussen de vijf en tien jaar. Tijdens de webinars kwamen niet alleen (jonge) advocaten aan het woord, maar ook externe deskundigen. De webinars hadden als doel het bespreekbaar maken van bepaalde onderwerpen en het inventariseren wat er speelt onder (jonge) advocaten. Onderwerpen waren onder meer de combinatie van werk en privé, maar ook de invloed van het verantwoorden van uren en de werkdruk die advocaten ervaren.

Tijdens het eerste webinar met de titel *'Kijk hier eens even naar'* gaven advocaten aan het aan het lastig te vinden om in de bestaande cultuur hun grenzen aan te geven wanneer het gaat om hun werkdruk. Tijdens het webinar werd daarom aandacht besteed aan manieren waarop je hier als jonge advocaat mee om kunt gaan.

Tijdens het tweede webinar, *'Op weg naar de top'*, is in een panel een gesprek gevoerd over advocaten die stage hebben gelopen en hierna carrière hebben gemaakt binnen hetzelfde advocatenkantoor en een voorbeeld zijn voor beginnende advocaten.

Verder hebben de dekens van alle elf arrondissementen eind 2021 een aantal grote kantoren aangeschreven over de vervolgstappen die genomen zullen worden naar aanleiding van het rapport over Pels Rijcken. Op basis hiervan hebben in 2021 gesprekken plaatsgevonden die doorlopen in 2022. Het doel van deze gesprekken is met name inzicht te krijgen in de inspanningen van kantoren op het gebied van integriteit. Bovendien wordt tijdens de gesprekken aandacht besteed aan compliance.

Op het gebied van cultuur en integriteit is 2021 verder gebruikt om meer inzicht te krijgen in de vraagstelling(en) die dekens in hun rol als toezichthouder(s) zouden moeten hanteren. De conclusies en aanbevelingen van het verkennende onderzoek van G&I worden gebruikt om het toezicht op integriteit vorm te geven.

Kwaliteit

Het Dekenberaad vindt toezicht op kwaliteit zeer belangrijk. Ook vanuit de tuchtrechters is er behoefte aan handvatten om onvoldoende kwaliteit aan te pakken. In het Jaarplan 2021 is aangekondigd dat de dekens een instrument willen ontwik-

kelen om kwaliteit van de dienstverlening door een advocaat te kunnen toetsen. In 2021 is de *Leidraad Toetsing kwaliteit* vastgesteld.

Het Dekenberaad constateert dat het hier om een weerbarstig thema gaat. Het is niet aan de dekens om te bepalen wat onder goede kwaliteit wordt verstaan en om regels of richtsnoeren op te stellen hoe bepaalde zaken het best aangepakt kunnen worden (in de vorm van protocollen of *best practices*). Evenmin is het aan de dekens om in het algemeen te bepalen aan welk kwaliteitsniveau advocaten moeten voldoen; wordt een 7,5 geëist of volstaat een 6? Daarbij is ook de vraag of het überhaupt mogelijk is een standaardaanpak of minimumnorm te formuleren en of een dergelijke aanpak niet zou uitmonden in een af te vinken protocol, waarmee het doel, het bereiken van inhoudelijke kwaliteit, voorbij zou worden geschoten.

De commissie Kwaliteit is over dit onderwerp onder meer te rade gegaan bij mr. dr. R.L. Herregodts van de Rijksuniversiteit Groningen, gepromoveerd op het tuchtrechtelijke onderwerp *Gemeenschappelijke normen voor vertrouwensberoepen*. Ook is de wijze waarop dossieronderzoek plaatsvindt bij *peer reviews*, zoals ontwikkeld door de NOvA en een aantal specialisatieverenigingen, bij de gedachtenvorming betrokken.

De inspanningen hebben geleid tot een *Leidraad Toetsing kwaliteit* voor de weging van de kwaliteit van de werkzaamheden van een advocaat in een individueel dossier. Deze leidraad behelst een uitwerking van de reeds bestaande tuchtrechtelijke norm die inhoudt dat een advocaat zich toetsbaar moet opstellen. De leidraad is in concept goedgekeurd door het Dekenberaad op 9 juni 2021 en besproken met de tuchtrechters tijdens de professionele ontmoeting van 24 juni 2021 en met de deelnemers aan de workshops toezicht op kwaliteit tijdens de landelijke orden-dag op 16 september 2021.

De inkadering wat relevante en toetsbare kwaliteitsrisico's zijn voor een toezichthouder heeft geleid tot de *Leidraad dossieronderzoek*. Daarnaast is een handleiding opgesteld over het analyseren van een dossier naar aanleiding van een signaal op basis van een kwaliteitsonderzoek.

De commissie Kwaliteit heeft ook onderzocht en met de tuchtrechters besproken in hoeverre de Advocatenwet de deken de mogelijkheid geeft om via de voorzitter van de Raad van Discipline een onderzoeker aan te wijzen om ten laste van de onderzochte advocaat onderzoek te doen. De conclusie is dat hiervoor geen of nauwelijks mogelijkheden bestaan in de Advocatenwet.

Een goede kwaliteit kan niet los worden gezien van de ontwikkeling van kennis over nieuwe ontwikkelingen binnen de advocatuur. Er zijn 61

cursussen aangeboden. Extra aandacht is besteed aan de kennisverbetering met betrekking tot de Wwft. Er zijn in totaal 15 Wwft-gerelateerde cursussen aangeboden.

Arrondissement	Opleiding			
			Waarvan Wwft	
	2020	2021	2020	2021
Amsterdam	21	22	1	2
Den Haag	12	13	6	2
Gelderland	18	7	2	2
Limburg	8	7	2	1
Midden-Nederland	9	3	1	3
Noord-Holland	0	0	0	0
Noord-Nederland	1	2	1	1
Oost-Brabant	1	7	1	2
Overijssel	0		0	
Rotterdam	0	6	0	1
Zeeland West-Brabant	2	1	1	1
Totaal	72	68	15	15

Tabel 8. Cijfermatig overzicht opleidingen en cursussen 2020 en 2021.

3.2 Toelatingstoezicht

De raden van de elf lokale orden, met de deken als voorzitter, zijn de poortwachters van de balie. De raad van de orde beoordeelt ieder verzoek

tot inschrijving als advocaat. Elke startende advocaat moet de eerste drie jaar onder begeleiding van een ervaren advocaat (een patroon) werkzaam zijn.

De patroon wordt onder meer gecontroleerd op het tuchtrechtelijk verleden, maar ook of er tuchtrechtelijke klachten zijn ontvangen en of er met betrekking tot hem of zijn kantoor onregelmatigheden of gegronde bedenkingen zijn. Mochten er lopende toezichtdossiers zijn, dan worden deze betrokken bij de beslissing van de raad van de orde of een patroon goedgekeurd wordt. De beoogd patroon moet geschikt worden geacht. Tijdens de stage wordt de advocaat-stagiaire gedurende drie jaar gemonitord. Op deze wijze wordt intensief op 1/6 deel van alle advocaten (en 1/3 deel van alle advocaten als de patroon wordt meegerekend) van de totale balie toezicht gehouden.

3.3 Proactief toezicht

De deken baseren proactief toezicht op een analyse van risico's. Het Dekenberaad onderscheidt het toezicht op basis van de CCV-uitvraag en het themagestuurde toezicht (strafrecht, contant geld en cultuur en integriteit).

Via de jaarlijks Centrale Controle op de Verordening (CCV) verstrekken advocaten inlichtingen over hun praktijk. De uitvraag wordt gebruikt ter voorbereiding van kantoorbezoeken. Kantoor-

bezoeken worden ook steekproefsgewijs uitgevoerd. Op deze manier kunnen de deken mogelijk risico's op tijd signaleren.

Sinds 2020 zijn alle advocatenkantoren ook verplicht om hun financiële kengetallen aan te leveren bij de deken. De uitkomst van de uitvraag van kengetallen zal pas in het jaarverslag van 2022 kunnen worden gepubliceerd. In 2021 hebben de Raad van Discipline en het Hof van Discipline zich uitgesproken over de aanlevering van kengetallen. Behalve in de arrondissementen Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Midden-Nederland werd al een aantal jaren de financiële kengetallen van advocatenkantoren uitgevraagd. In 2020 zijn voor het eerst de kengetallen bij alle kantoren in alle arrondissementen uitgevraagd, maar wilden niet alle advocaten meewerken. De deken van Amsterdam heeft daarom – in overleg met en ten behoeve van alle deken – bij wijze van proefproces de kwestie van de uitvraag aan de tuchtrechter voorgelegd.¹ De Amsterdamse Raad van Discipline, een van de onafhankelijke (regionale) tuchtcolleges voor de advocatuur, heeft in 2021 geoordeeld dat advocaten weliswaar in beginsel verplicht zijn de kengetallen aan te leveren, maar dat in het aan de raad voorgelegde geval de weigering mee te werken niet tuchtrechtelijk verwijtbaar was omdat betrokkenen hadden aangeboden inzage te geven in de jaarrekening.² Daartegen is zowel de

1 Bestuursrechtelijke handhaving was op dat moment (voor de wijziging van artikel 5:20 Awb per 1 juli 2021) nog niet mogelijk.
2 ECLI:NL:TADRAMS:2021:41

Amsterdamse deken als de algemeen deken (om verschillende redenen) in beroep gegaan.³ Het Hof van Discipline heeft anders geoordeeld in de uitspraak van 15 november 2021 dan de Raad van Discipline.⁴ De uitspraak maakt duidelijk dat alle kantoren op verzoek van de deken hun kengetallen dienen aan te leveren.

De procedures hebben ertoe geleid dat de verwerking en analyse van de informatie vertraging hebben opgelopen. Voor zover de kengetallen wel waren aangeleverd, zijn ze geanalyseerd en hebben de gegevens tot zogenaamde rode, oranje en groene vlaggen.

Activiteiten en resultaten

Het proactieve toezicht kende in 2021 de volgende activiteiten en resultaten:

Centrale Controle op de Verordening (CCV)

Tijdens de CCV-uitvraag worden advocaten elk jaar gevraagd een vragenlijst in te vullen. Deze vragenlijst bevat vragen met betrekking tot het voorgaande jaar. Voorbeelden hiervan zijn:

- Heeft u in het afgelopen jaar aan uw opleidingsverplichting voldaan?

3 De Amsterdamse deken ging in beroep omdat hij door de hoogste tuchtrechter wilde laten vaststellen dat advocaten en hun kantoren moeten meewerken aan de uitvraag van kengetallen. Als advocaten kunnen ontkomen aan medewerking aan de kengetallenuitvraag door alternatieven voor financieel toezicht voor te stellen, is effectief en efficiënt financieel toezicht niet mogelijk. Het standpunt van de algemeen deken was dat tuchtrechtelijke handhaving juridisch niet mogelijk was.
4 ECLI:NL:TAHVD:2021:214

- Beschikt u over of bent u aangesloten bij een stichting derdengelden?
- Heeft u belangrijke informatie en afspraken met uw cliënt schriftelijk vastgelegd?
- Heeft u voldaan aan de verplichtingen rond contant betalingsverkeer?

Het is uiteindelijk de opdracht van de deken, ondersteund door hun staf, om de CCV's te controleren.

De CCV is een belangrijk middel om te controleren of advocaten voldoen aan de gestelde eisen. Steekproefsgewijs worden ook extra controles uitgevoerd.

De uitvraag wordt gebruikt ter voorbereiding van kantoorbezoeken. Daarnaast kan de CCV leiden tot het uitvoeren van nader toezichtonderzoek en mogelijk tot een dekenbezwaar.

De vragen in de CCV bevatten een uitgebreide toelichting. De reden hiervoor is dat de CCV niet alleen bedoeld is als toezichtinstrument, maar ook om bewustwording te creëren bij advocaten.

In verband met Covid-19 heeft het College van Afgevaardigden op 1 juli 2020 de Verordening Covid-19 vastgesteld, waarin is bepaald dat de opleidingseisen voor de kwaliteitstoetsen, de reguliere punten, de advocaten bij de Hoge Raad

(civiele cassatie) en de registratie in het rechtsgebiedenregister zijn gehalveerd. Bij de controle van de CCV is hiermee rekening gehouden.

In 2021 is een aantal vragen toegevoegd over de verplichte inschrijving van advocaten op rechtsgebieden en de daaraan verbonden opleidingseisen, alsmede de controle op kwaliteitstoetsen. Nieuwe regelgeving omtrent rechtsgebiedenregistratie en kwaliteitstoetsen heeft gezorgd voor een verandering van de vragenlijst.

Het is gebleken dat niet alle advocaten op de hoogte waren van de gewijzigde regelgeving en met name ten aanzien van de kwaliteitstoetsen. Het was voor advocaten onvoldoende helder op welke wijze deelgenomen moet worden aan intervisie, peer review of intercollegiaal overleg om te voldoen aan de eis van de kwaliteitstoets. Advocaten bleken de toetsen geregeld te combineren, terwijl dit volgens de regelgeving niet mogelijk is. Aangezien kwaliteit een van de speerpunten is in het toezicht, zijn advocaten aangeschreven over deze tekortkomingen en is het toezicht op het voldoen aan de kwaliteitstoets intensief.

De controle op het voldoen aan opleidingspunten en het voldoen van een inschrijving op een bepaald rechtsgebied aan de bestaande regelgeving is zeer arbeidsintensief gebleken. Controle is niet eenvoudig, als gevolg van vele uitzonderingen, inhaal mogelijkheden en de mo-

gelijkheid opleidingspunten uit eerdere jaren in te zetten.

In 2021 heeft de commissie CCV landelijk, bij alle plaatselijke bureaus van de orde, geïnventarieerd waar advocaten bij het invullen van de CCV en de bureaus bij de controle in het voorgaande jaar tegenaan liepen. Gebaseerd op deze inventarisatie is de CCV-vragenlijst aangepast.

De voorbereidingen van de CCV 2021 hebben ertoe geleid dat de uitvraag over 2021 in januari 2022 gepland is. Eerder dus dan de uitvraag in 2021, die in april plaatsvond. Dit betekent dat in 2022 eerder met de verwerking van de opgaves begonnen kan worden. Dat heeft ook tot gevolg dat advocaten bij wie tekortkomingen zijn geconstateerd, eerder in de gelegenheid worden gesteld om deze te herstellen, en dat toezichtonderzoeken eerder kunnen starten.

Uitvragen van de CCV

Aantal ontvangen CCV-opgaven	2020	2021
Ontvangen CCV's	17.657	17.909
Voldaan	14.582	13.548
Voldaan na actie	2.473	2.533
Afspraak met deken	461	1.767
Aantal s-dossiers n.a.v. opgave CCV	149	122
In behandeling	141	61

Tabel 9. Cijfermatig overzicht ontvangen CCV-opgaven 2020 en 2021.

De cijfers laten zien dat in 2021 meer afspraken met de deken zijn gemaakt naar aanleiding van de controle. De controle betreft verschillende onderwerpen. Regels over kwaliteitstoetsen bleken onduidelijk te zijn geweest en moesten gehandhaafd worden in corona-tijd. De afspraken met de deken betreffen meestal het inhalen van opleidingspunten, vooral op het gebied van de Wwft. Daarnaast kunnen advocaten een tekortkoming herstellen, bijvoorbeeld als zij hun rechtsgebied niet hebben vermeld op de website en zij dit alsnog doen. Als dit is gebeurd, volgt de conclusie: "voldaan na actie". Uiteindelijk hebben 122 opgaven geleid tot nader onderzoek door de deken (een zogenaamd s-dossier).

Toelatingstoezicht kantoren, Opgave Nieuw Kantoor (ONK) en kantoorverplaatsingen

De monitoring van beginnende kantoren is onderdeel van het proactief toezicht. Elk startend kantoor dient een Opgave Nieuw Kantoor (ONK) in bij de deken. De deken controleert aan de hand van de ONK onder meer of er een beroepsaansprakelijkheidsverzekering is afgesloten, of er een waarnemingsregeling is en of de geheimhoudernummers zijn geregistreerd. Door de ONK krijgt de deken een beeld van de kantoororganisatie.

In 2021 hebben dekens in totaal 314 ONK's getoetst ten opzichte van 361 in 2020; er zijn in 2021 minder kantoren gestart. In de tabel hieronder is aangegeven hoeveel ONK's zijn getoetst per arrondissement.

Arrondissement	2020	2021
Amsterdam	83	77
Den Haag	31	26
Gelderland	17	21
Limburg	19	15
Midden-Nederland	39	46
Noord-Holland	28	31
Noord-Nederland	17	19
Oost-Brabant	30	31
Overijssel	10	9

Rotterdam	46	46
Zeeland West-Brabant	41	24
Totaal	361	345

Tabel 10. Cijfermatig overzicht getoetste ONK's per arrondissement 2020 en 2021.

Kantoorbezoeken

Kantoorbezoeken worden, in het kader van proactief toezicht, uitgevoerd om risico's tijdig te signaleren. Het vroegtijdig signaleren van risico's door middel van kantoorbezoeken is belangrijk, vooral omdat cliënten niet altijd eenvoudig zelf kunnen vaststellen of de rechtsbijstand naar behoren is verleend. Bij kantoorbezoeken wordt daarom altijd aandacht besteed aan de dossieropbouw en waar mogelijk ook aan inhoudelijke aspecten.

De selectie van de te bezoeken advocaten (-kantoren) kan gebeuren aan de hand van een representatieve (a-selectie) steekproef, maar er kunnen ook risico-gestuurde redenen zijn om een kantoor te selecteren. Een kantoorbezoek kan een actuele aanleiding hebben, maar ook voortkomen uit een meerjarige aanpak, die het ook mogelijk maakt om kantoren met elkaar te vergelijken. Een voorbeeld is dat kantoren worden bezocht die zich onlangs in het arrondissement hebben gevestigd. Daarnaast kunnen kantoorbezoeken worden gebracht aan praktijken met specifieke kenmerken, zoals eenmans-

kantoren met een algemene praktijk, kantoren met een straf- en civielrechtelijke combinatie, Wwft-praktijken en fiscaalrechtelijke kantoren.

De prioriteiten in het toezicht werken door in de kantoorbezoeken. Zo zijn in 2021 onderzoeken gedaan, onder anderen bij advocaten hippisch recht, naar de naleving van de regels voor derdengelden, contante betalingen en Wwft.

De deken bezoekt in het kader van het verzamelen van informatie elk jaar ten minste 10% van de kantoren in zijn of haar arrondissement. Kantoren met een hoger risico worden vaker dan eenmaal per tien jaar bezocht. Ook worden er kantoorbezoeken afgelegd naar aanleiding van een ontvangen signaal.

In 2021 zijn in totaal 482 kantoorbezoeken afgelegd, waarvan 400 vanwege de representatieve steekproef en 82 vanwege een ontvangen signaal. In 2020 werden in totaal 417 kantoorbezoeken afgelegd, waarvan 377 vanwege de representatieve steekproef en 40 vanwege een opgevangen signaal. Maatregelen in verband met Covid-19 hebben ertoe geleid dat veel bezoeken (digitaal) doorgang hebben kunnen vinden.

Het kantoorbezoek was in de jaren 2015-2020 verhoudingsgewijs min of meer gelijkmatig verdeeld over de grote en de kleine kantoren, maar is zich gaan concentreren op de kleine(re) kan-

toren. Kleinere en eenmanskantoren kennen een grotere financiële kwetsbaarheid. Het instrument kantoorbezoek in de huidige vorm is ongeschikt om te kunnen dienen als diepgaande visitatie van een groot, vaak internationaal opererend kantoor. De deken heroriënteren zich op de juiste invulling en uitvoering van dit type kantoorbezoek, ook in afwachting van de resultaten van het onderzoek door G&I in 2021 naar cultuur en integriteit en van de bevindingen van het onderzoek naar Pels Rijcken door de deken Den Haag. Het toezicht moet gedifferentieerd worden naar omvang en type kantoor. Ook in dit onderdeel van het toezicht moet een risicobenadering worden gekozen.

Uitvragen van financiële kengetallen

In 2021 zijn voor de tweede keer bij alle arrondissementen de kengetallen opgevraagd. Ondanks het toen lopende appel bij het Hof van Discipline heeft het merendeel van de kantoren binnen de deadline de opgave gedaan.

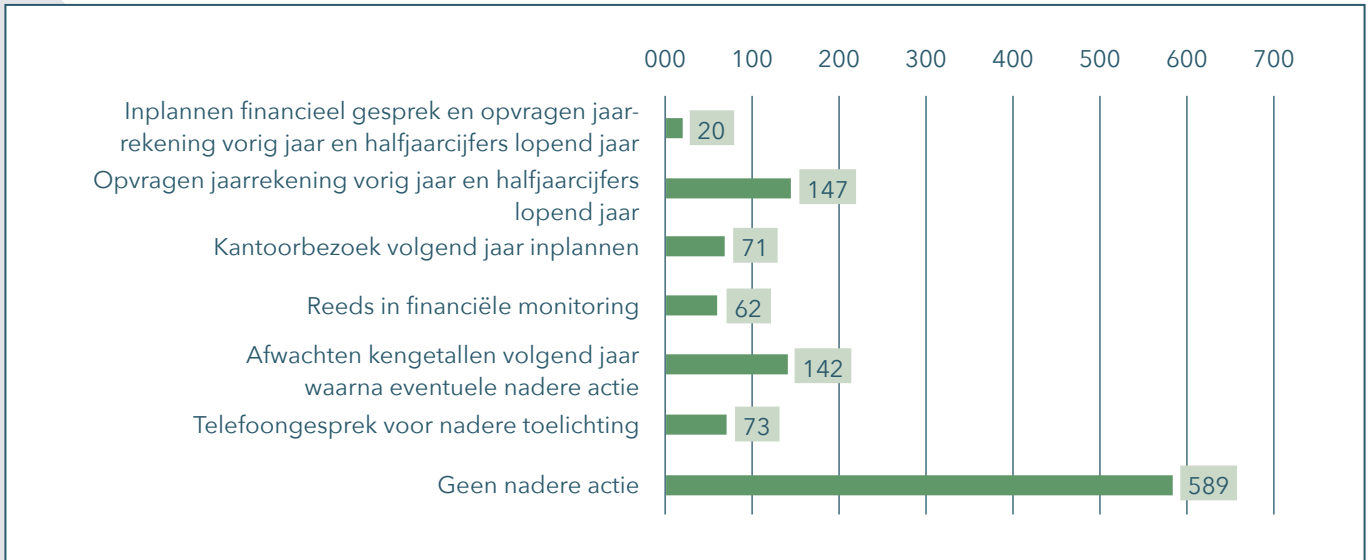
In totaal zijn 5.417 opgaven ontvangen (2020: 5.468), waarvan 21% (1.138) heeft geleid tot een bespreking tussen de deken en de unit FTA. Vervolgens heeft de deken in bijna de helft van de gevallen actie ondernomen. Deze opvolging bestond onder meer uit het opvragen van nadere financiële gegevens, het telefonisch vragen van een toelichting of het plannen van een kantoorbezoek.

Arrondissement	Totaal aantal kantoren per 1 januari		Aanleiding bezoek							
	2020	2021	Signaal		Aselect		Totaal bezocht 31 december			
			2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Amsterdam	1.060	1.043	20	5	34	75	54	80		8%
Den Haag	609	617	3	1	39	59	42	60		10%
Gelderland	428	430	2	4	42	44	44	48		11%
Limburg	322	313	1	11	24	14	25	25		8%
Midden-Nederland	766	677	3	40	53	26	56	66		10%
Noord-Holland	358	351	5	2	37	34	42	36		10%
Noord-Nederland	300	304	2	6	16	27	18	33		11%
Oost-Brabant	398	408		4	28	36	28	40		10%
Overijssel	250	243		7	14	17	14	24		10%
Rotterdam	658	685	3	2	50	68	53	70		10%
Zeeland-West-Brabant	390	407	1	8	40	31	41	39		10%
Totaal	5.539	4.394	40	82	377	400	417	482		

Tabel 11. Cijfermatig overzicht kantoorbezoeken per arrondissement, 2021.

Van de 830 rode vlaggen uit de kengetallen 2019-2018 zijn 393 kantoren (47%) in de kengetallen 2020-2019 niet meer rood en zijn zelfs 267 (32%) groen geworden. De signalen die konden duiden op een in potentie kwetsbare financiële positie van kantoren in 2019, zijn er blijkens de aangeleverde jaarcijfers 2020 niet meer, of in mindere mate. De achterliggende oorzaak van de verbetering is niet eenduidig vast te stellen, maar er lijkt

sprake te zijn van een (niet meetbaar) effect van het opvolgen van het signaal door de deken richting het kantoor. Daarmee lijkt sprake te zijn van een verscherpte bewustwording bij het kantoor ten aanzien van de getoonde financiële positie. Ongeveer 20% van de opgaven is volgens de betreffende kantoren gebaseerd op concept-cijfers. Slechts een beperkt aantal kantoren dient op een later moment een nieuwe opgave in aan de hand

Acties naar aanleiding van oranje of rode vlag (totaal 1.138).

van definitieve cijfers. In 2022 wordt hierop een nadere analyse uitgevoerd.

3.4 Reactief toezicht

Dekens voeren reactief toezicht uit wanneer ze signalen ontvangen van ketenpartners of derden, of naar aanleiding van een kantoorbezoek, een klacht, de ONK, de CCV of de financiële kengetallen. In 2021 zijn in totaal 751 zogenaamde s-dossiers geopend naar aanleiding van signalen, ten opzichte van 1.024 in 2020. Een tabel met alle aanleidingen, per arrondissement, is te vinden in de bijlage.

Voor het ontvangen van de signalen is informatie-uitwisseling belangrijk. Zo zijn - voor het vroegtijdig signaleren van risico's en berispelijk gedrag van advocaten - afspraken gemaakt met de Raad voor de Rechtsbijstand, de Rechtspraak, het OM en de IND.

Met de Raad voor de Rechtsbijstand, bijvoorbeeld, wordt voornamelijk informatie uitgewisseld van kwantitatieve aard. Ook worden signalen gedeeld met de verantwoordelijke lokale deken, die daarop eigenstandig kan handelen. In enkele gevallen wordt diepgaander onderzoek ingezet, in samenspraak met de raad.

	2019	2020	2021
Signaal Derden	170 + 9 via het IND	123	124
Signaal OM	36	48	40
Signaal Rechterlijke Macht	66	46	47
Signaal Raad voor Rechtsbijstand	45	34	22
Totaal	326	251	233

Tabel 12. Aantal nadere onderzoeken naar aanleiding van signalen van partners in de keten, 2020 en 2021.

Dekens hebben in 2021 in totaal 347 toezichtmaatregelen genomen, ten opzichte van 430 in 2020. In 145 zaken was in 2021 nog geen toezichtmaatregel bekend. Het overgrote deel van de maatregelen in 2021 betrof een zogeheten normoverdragend contact: 239 keer, ten opzichte van 344 in 2020. Driemaal heeft een deken geadviseerd een coach in te schakelen, ten opzichte van één keer in 2020. Dekens hebben in 75 keer een dekenbezwaar ingediend; in 2020 gebeurde dit bij 82 zaken. In 2021 is 170 keer besloten geen toezichtinstrument te gebruiken, ten opzichte van 128 keer in 2020.

Instrument	2020	2021
Boete	0	0
Besluit Awb1	14	1
Normoverdragend contact	344	239
Coach	1	3
Dekenbezwaar	82	75
Gedoogbesluit	0	0
Last onder dwangsom	0	1
Last onder dwangsom (voornemen)	0	0
Spoedschorsing	2	2
Schorsing	0	2
Onderzoek	1	0
Geen toezichtinstrument	128	170
Nog niet afgewikkeld	XX	145
Totaal		492

Tabel 13. Cijfermatig overzicht ingezette toezichtinstrumenten, 2020 en 2021.

3.5 Klachtbehandeling, bemiddeling en advisering

Bij de deken kunnen klachten worden ingediend tegen een advocaat. Een cliënt kan een klacht indienen tegen de eigen advocaat of de advocaat van de wederpartij. Ook kan een advocaat een klacht indienen tegen een andere advocaat. Ten slotte kan een klacht tegen een deken worden ingediend.

Hoedanigheid van de klager	2020	2021
Advocaat	262	186
Bedrijf of instelling	217	208
Persoon	2.079	1.961
Persoon en advocaat samen	50	20
Deken	89	75
Bedrijf of instelling en advocaat samen	24	9
Anders	3	7
Totaal	2.724	2.466

Tabel 14. Cijfermatig overzicht hoedanigheid klager.

Er zijn verschillende typen klachten. In paragraaf 3.5.2 wordt nader ingegaan op de aard van de klachten.

Type klacht	2020	2021
Klacht tegen de eigen advocaat	1.098	1.044
Klacht tegen de advocaat van de wederpartij	976	848
Klacht van advocaat tegen advocaat	212	136
Klacht van de deken	93	75
Klacht tegen de deken	112	154
Klacht van derden, grens tucht-recht	235	203
Totaal	2.726	2.435

Tabel 15. Cijfermatig overzicht type klacht.

Naar aanleiding van een klacht stelt de deken een onderzoek in. De deken bekijkt daarbij ook of er mogelijkheden zijn om het probleem op te lossen door bijvoorbeeld bemiddeling.

In 2021 zijn in totaal zijn 2.258 klachten ingediend, waarvan de meeste gericht waren tegen de eigen advocaat. Het grootste gedeelte van de klachten is ingediend door een persoon, namelijk 1826. De klachten betreffen vooral de rechtsgebieden 'civiel-overig' (602) en 'personen, familie en erfrecht' (606): zie de bijlage voor een overzicht per arrondissement.

Rechtsgebied per klacht	2020	2021
Arbeidsrecht	146	114
Bestuursrecht + Sociaal Zekerheidsrecht	85	81
BOPZ	8	14
Curator + faillissementen	122	64
Civiel - overig	815	660
Personen, Familie en Erfrecht	741	662
Huurrecht	122	111
Letselschade	79	71
Ondernemingsrecht	109	110
Strafrecht	183	191
Tuchtrecht	183	177
Vreemdelingenrecht	20	23
Overig	111	124
Totaal	2.724	2.402

Tabel 16. Cijfermatig overzicht rechtsgebied per klacht 2020 en 2021.

3.5.1 Klachtenroute

Wanneer een klacht wordt ingediend tegen een advocaat bij een kantoor, adviseert de deken de client in eerste instantie om het gesprek aan te gaan met de betreffende advocaat en om te proberen er onderling uit te komen. Wanneer dit gesprek niet tot het gewenste resultaat leidt, kan de cliënt een klacht indienen bij het betrokken kantoor volgens de interne kantoorklachtenregeling, waarover ieder advocatenkantoor beschikt. Wanneer de klacht niet volgens de interne kantoorklachtenregeling opgelost kan worden, kan de client een klacht indienen bij de deken van het arrondissement. De deken behandelt vervolgens de klacht aan de hand van de *Leidraad dekenale klachtbehandeling*. Deze leidraad is in 2021 geactualiseerd. De deken in het Dekenberg hebben daarnaast in 2021 een *Leidraad dekenaal dossieronderzoek* opgesteld. Deze instrumenten zorgen ervoor dat alle afzonderlijke deken een uniforme manier hebben voor het verwerken en behandelen van klachten.

De volgende tabel laat zien hoe de ingediende klachten in 2021 zijn afgehandeld. Uit de tabel blijkt dat van de 1.366 afgehandelde klachten 395 klachten zijn doorgestuurd naar de Raad van Discipline (RvD). In de bijlage is een overzicht opgenomen van alle maatregelsoorten die (de voorzitter van) de RvD kan nemen.

Afhandeling klachten	2020	2021
Griffierecht niet betaald	174	258
Klacht in ruste	395	266
Klacht ingetrokken (evt. na onderling bereikte schikking)	334	264
Klacht ingetrokken na bemiddeling door of bespreking met de deken	37	128
Klacht naar geschillencommissie / andere instantie	6	7
Klacht naar Raad van Discipline	460	416
Niet in behandeling genomen	92	140
Totaal	1498	1.479

Tabel 17. Cijfermatig overzicht afgehandelde klachten 2020 en 2021.

Commissie Klachtbehandeling

Het doel van de commissie Klachtbehandeling is een effectievere en efficiëntere behandeling van de klachten, inclusief klachten tegen de dekens zelf.

Uit een landelijke analyse van de klachten blijkt dat ongeveer de helft van de klachten afkomstig is van zogenaamde 'veelklagers'. Deze term wordt gebruikt voor klagers die herhaald over (bijna) hetzelfde klagten, hoewel ze eerder in het ongelijk zijn gesteld, tegen dezelfde maar vaak ook tegen verschillende advocaten. De 'veelklagers' zijn ook oververtegenwoordigd in de groep

verzoekers die de dekens vragen een advocaat aan te wijzen op grond van artikel 13 Advocatenwet. Ongeveer een kwart van de klachten is afkomstig van consumenten die teleurgesteld zijn over de uitkomst van hun zaak, de hoogte van de declaratie, de communicatie met de advocaat en dergelijke. Bijna driekwart van de klachten is voor het toezicht niet relevant, omdat er niet geklaagd wordt over een optreden dat (mogelijk) onderworpen is aan het tuchtrecht.

Het volgende pakket aan maatregelen is ontwikkeld om het tijdsbeslag te verkleinen dat de 'veelklagers' leggen op de deken- en orde-bureaus:

- De Leidraad dekenale klachtbehandeling is scherper geformuleerd en (nog) meer gericht op het voorkomen van nodeloze, vertragende acties. De geactualiseerde leidraad staat sinds 1 december 2021 in het digitaal systeem Amadeus en op alle lokale websites.
- In de ogen van het Dekenberaad zouden dekens bij 'veelklagers' moeten kunnen volstaan met één schriftelijke ronde. Tuchtrechters hebben zich echter huiverig getoond voor een dergelijke beperking. Er is een pilot met de RvD in Noord-Holland om de extra ronde van re- en dupliek over te slaan.
- Dekens zullen sneller een zogenaamde 'stopbrief' sturen, waarin wordt vastgesteld dat de

procedure wordt beëindigd; daarvoor is een model in de maak.

- Er wordt gewerkt aan betere en meer toegankelijke informatie op de websites, aan FAQ's en aan een beter en beter sturend webformulier, zowel voor het indienen van een klacht als voor het indienen van een aanwijzingsverzoek.

In de ogen van het Dekenberaad zouden consumenten veelal beter af zijn bij de geschillencommissie, temeer omdat zij niet (primair) klagen over tuchtrechtelijk verwijtbaar optreden van de advocaat. Om deze reden heeft de commissie Klachtbehandeling de volgende stappen ondernomen:

- De commissie is in contact getreden met leden van geschillencommissie om een beeld te krijgen van de werkwijze en (on)mogelijkheden, zodat doorverwijzing gemakkelijker kan verlopen.
- De commissie heeft de Algemene Raad van de NOvA verzocht de aansluiting bij de geschillencommissie verplicht te stellen, maar dit verzoek is niet gehonoreerd. De NOvA heeft ook de overeenkomst over de collectieve aansluiting na vijf jaar niet verlengd. Dat betekent dat de deken geen mogelijkheid heeft om in ongeveer een kwart van de klachten (waar dat wel aangewezen zou zijn) de klacht door te verwijzen naar de geschillencommissie.

Ter verdere versterking van de uniformiteit en efficiency van de klachtbehandeling zijn in 2021 modelbrieven geschreven en in Amadeus ter beschikking gesteld aan alle orde-bureaus. Ook heeft het Dekenberaad het standpunt ingenomen dat het dekenonderzoek van alle klachten zal worden afgerond met een toetsingskader en - afhankelijk van de casus - een meer of minder voorzichtig geformuleerd voorlopig standpunt van de deken over de tuchtrechtelijke relevantie van de klacht.

Bovendien heeft de commissie een lijst met wensen voor (technische) wijzigingen van de Advocatenwet opgesteld en besproken met de NOvA en het ministerie van Justitie en Veiligheid. Deze wijzigingen zouden 'meegenomen' kunnen worden met de wetswijziging naar aanleiding van de evaluatie van de Wppta. Het ministerie heeft de wensen niet ingewilligd, onder meer omdat - gelet op de parlementaire geschiedenis - de voorgestelde wijzigingen niet nodig zouden zijn om het gewenste effect te bereiken.

De klachtbehandeling is en blijft belangrijk voor het toezicht. Ondank de 'veelklagers' komen er signalen over advocaten uit klachten, die de deken ertoe doen besluiten om in bepaalde gevallen nader onderzoek te doen. In 2021 hebben 72 klachten ertoe geleid om nader onderzoek te doen.

3.5.2 Klachten in 2021

Klachten tegen de eigen advocaat

In 2021 zijn 1044 klachten ingediend tegen de eigen advocaat. In de meeste gevallen betroffen deze klachten de prestatie van de advocaat (448), maar ook communicatie (315) en declareren (145).

Onderwerp *- klacht tegen eigen advocaat	Aantal
Communicatie met de dienst/informatie-verschaf-fing (inc. Vereiste schriftelijke vastlegging)	315
Declareren (incl. contante betalingen)	145
Geheimhouding	14
Gemiste termijnen	25
Hoofdstuk 6 Voda (derdengelden, verzekering e.d.)	7
Juridische kwaliteit	72
Prestatie onder de maat (kwaliteit, dienstverlening, ook traagheid)	448
Tegenstrijdig belang	25
Toevoegingsperikelen	55
Vrijheid terugtrekken/ Bijstand weigeren	87
Andere bezwaren	104
Totaal	1.297

Tabel 18. Cijfermatig overzicht klacht tegen eigen advocaat.

* een klacht kan meer dan een onderwerp hebben.

Klacht tegen advocaat wederpartij

In 2021 zijn in totaal 848 klachten ingediend tegen de advocaat van de wederpartij. Klachten betroffen voornamelijk 'vrijheid van handelen en inbreuk van de belangen van de wederpartij' (446). Daarnaast betroffen veel klachten 'bewust gebruik onjuiste gegevens/informatie' (219) en 'grievende uitlatingen/dreigementen' (134).

Onderwerpen *- klacht advocaat wederpartij	Aantal
Algemeen (vrijheid van handelen, inbreuk belangen wederpartij)	446
Bewust gebruik onjuiste gegevens/informatie	219
Grievende uitlating-en/dreigement	134
Schikkingsonderhandelingen/ Confraternele correspondentie	15
Andere bezwaren	131
Totaal	945

Tabel 19. Cijfermatig overzicht klacht tegen advocaat wederpartij. * een klacht kan meer dan een onderwerp hebben.

Klacht van advocaat tegen advocaat

In 2021 zijn in totaal 136 klachten ingediend door een advocaat tegen een advocaat. Klachten betroffen voornamelijk 'juridische strijd, onwelwillendheid en opstelling' (81).

Onderwerpen* – klacht advocaat tegen advocaat	Aantal
Algemeen (juridische strijd, onwelwillendheid, opstelling)	81
Confraternele correspondentie / schikkingsonderhandelingen	15
Financiële verplichtingen / toezeggingen	8
Overname van zaken	18
Tegenstrijdige belangen	3
Andere bezwaren	23
Totaal	148

Tabel 20. Cijfermatig overzicht klacht advocaat tegen advocaat. * een klacht kan meer dan een onderwerp hebben.

Klacht tegen de deken

Klachten over dekenen kunnen worden ingediend bij het Hof van Discipline.⁵ De voorzitter van het Hof verwijst de zaak naar een deken van een andere orde. Die deken onderzoekt vervolgens de klacht. In 2021 zijn er 87 klachten ingediend over een deken. In 2020 waren dat er 112. 61 klachten zijn door een andere deken onderzocht.

3.5.3 Bemiddeling

Een deken krijgt naast klachten ook verzoeken voor bemiddeling. In totaal ging dit in 2020 om 344 bemiddelingen.

⁵ Klachten kunnen niet door de deken worden voorgelegd aan het CvT. Het CvT is systeemtoezichthouder op het toezichtstelsel in de advocatuur. Het CvT bestaat uit een advocaat (de landelijk deken) en twee niet-advocaten en ziet toe op de werking van het toezicht en de klachtbehandeling door de dekenen.

Arrondissement	2020	2021
Amsterdam	68	65
Den Haag	51	42
Gelderland	27	25
Limburg	26	30
Midden-Nederland	45	36
Noord-Holland	49	30
Noord-Nederland	25	14
Oost-Brabant	14	33
Overijssel	6	2
Rotterdam	38	42
Zeeland / West-Brabant	18	25
Totaal	367	344

Tabel 21. Cijfermatig overzicht bemiddelingen, 2020 en 2021.

Van de bemiddelingen zijn er 66 geslaagd en 24 niet geslaagd.

Uitkomst bemiddeling	Totaal
Bemiddeling geslaagd	66
Bemiddeling niet geslaagd	24
In ruste / (kennelijk) opgelost	178
Ingetrokken	20
Totaal	288

Tabel 22. Cijfermatig overzicht uitkomst bemiddelingen 2020 en 2021.

3.5.4 Advisering

Een advocaat kan de deken om advies vragen over de uitleg en toepassing van de gedragsregels en de Verordening op de advocatuur (Voda): zie de bijlage voor een volledig overzicht. In totaal zijn 1.541 adviezen gegeven. In 2020 waren dit er 1.834.

3.6 Handhaving

Alvorens over te gaan tot gerichte handhaving, hanteert de deken in elke situatie en bij elke (vermoedelijke) overtreding een aantal criteria:

- de ernst van de overtreding of het laakbaar handelen;
- de mate waarin het belang van de cliënt wordt geschaad;
- de mate waarin het imago van en het vertrouwen in de advocatuur wordt geschaad;
- de doelmatigheid en doeltreffendheid van het optreden van de deken.'

Mocht de deken na het toepassen van deze criteria overgaan tot optreden, dan is er een aantal instrumenten waarvan gebruik kan worden gemaakt.

3.6.1 Tuchtrechtelijke handhaving

De deken kan gebruik maken van tuchtrechtelijke handhaving. De deken controleert of de advocaat zich houdt aan de regels van de Advocatenwet, de Gedragsregels, de Verordening op de advocatuur en de Regeling op de advocatuur. Mocht de deken het vermoeden hebben dat deze regels niet worden nageleefd, dan dient de deken een dekenbezwaar in bij de onafhankelijke tuchtrechter, de Raad van Discipline. Het komt ook voor dat de deken een door een klager bij hem ingediende klacht zo ernstig vindt dat de deken zelf 'meeklaagt' bij de RvD.

Dekenbezwaren

In 2021 hebben de dekens in 75 zaken een dekenbezwaar ingediend, tegenover 91 in 2020. De thema's waarop de dekenbezwaren betrekking hadden waren:

- Financiële kwesties - algemeen (contante betalingen, no cure no pay, administratie niet op orde)
- Financiële kwesties - derdengelden
- Financiële kwesties - Wwft
- Financiële kwesties - soliditeit
- Inhoudelijke kwaliteit

- Niet meewerken onderzoek van de deken
- Tekortkoming praktijkvoering / kantoororganisatie (Hoofdstukken 5, 6 en 7 Voda m.u.v. financiële zaken)
- Vakbekwaamheid (Hoofdstuk 4 Voda)
- Gedragsregels / artikel 46 Advocatenwet
- Andere bezwaren

De deken heeft in zeer ernstige en uitzonderlijke gevallen de mogelijkheid om in een procedure aan de Raad van Discipline te verzoeken om een spoedshalve schorsing of het treffen van een voorlopige voorziening. In 2021 is dit 9 keer voorgekomen, ten opzichte van 3 keer in 2020.

De deken kan een normoverdragend gesprek voeren, waarin de overtreder gewezen wordt op de overtreding en de ernst ervan. De deken checkt na een bepaalde periode of de advocaat zijn of haar leven 'gebeterd' heeft en of gemaakte afspraken zijn opgevolgd; bij positieve resultaten zijn er geen verdere stappen.

3.6.2 Bestuursrechtelijke handhaving

De deken kan ook gebruik maken van bestuursrechtelijke handhaving. Wanneer kantoren of individuele advocaten overtredingen begaan op het administratief of organisatorisch vlak, dan kan

de deken een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete opleggen. Ook naar aanleiding van een Wwft-overtreding kan een bestuursrechtelijke sanctie worden opgelegd.

Activiteiten commissie Bestuursrecht

De commissie Bestuursrecht heeft in 2021 de volgende koers uitgezet:

- De werkzaamheden van de commissie sluiten zoveel mogelijk aan bij de behoefte van de diverse bureaus op het terrein van de bestuursrechtelijke praktijk;
- De commissie speelt concreet een rol bij het vormgeven van de toekomstige ondersteuning van het Dekenberaad en de daarbij behorende organisatie;
- De commissie biedt, in samenspraak met de bureaus, de unit DTA en het adjunctenberaad, ondersteuning aan:
 - het Dekenberaad, bij het voorbereiden van beleidsregels, het adviseren en ondersteunen bij bezwaar en beroep en grotere bestuursrechtelijke projecten;
 - de bureaus, door (proactieve) advisering, ondersteuning en voorlichting bij bestuursrechtelijke vraagstukken;

De commissie Bestuursrecht heeft in 2021 de volgende activiteiten verricht:

- Advisering van het dekenberaad over de bestuursrechtelijke implicaties van de evaluatie van de Wpta;
- Advisering van het dekenberaad over de bestuursrechtelijke aspecten rond (de proefprocedure met betrekking tot) de uitvraag van kengetallen;
- Fungeren als interne vraagbaak voor de orde-bureaus;
- Bevordering van het gebruik van het bestuursrechtelijke instrumentarium binnen de bureaus door onder meer de terbeschikkingstelling van modellen via Amadeus, het verspreiden van jurisprudentie en het organiseren van een cursus AVG en een cursus bestuursrecht;
- Advies aan het Dekenbergberaad over bestuursrechtelijke handhaving. Het advies houdt in dat de dekens in de toekomst alle overtredingen door advocaten, die op grond van de wet via het bestuursrecht kunnen worden gehandhaafd, in beginsel ook daadwerkelijk bestuursrechtelijk gaan handhaven (behoudens bijzon-

dere omstandigheden). Ook is geadviseerd de bestuursrechtelijke handhaving fasegewijs in te voeren. Het Dekenbergberaad heeft op basis van dit advies hiertoe besloten;

- Voorbereidingen voor de bestuursrechtelijke handhaving door de dekens in 2022.

Awb-zaken 2021

In 2021 zijn in totaal 563 besluiten genomen op grond van de Algemene wet bestuursrecht:

Type Awb-besluit	Totaal
Artikel 13 Awb	382
AVG	10
AWB-klacht	21
Niet in behandeling nemen beëdigingsverzoek	4
Stage aangelegenheden	29
Vrijstelling herintrederspunten / opleidingspunten	55
Weigen goedkeuring patronaat	5
WOB-besluit	15
Overig	42
Totaal	563

Tabel 23. Type Awb-besluit.

De afhandeling laat het volgende beeld zien:

Afhandeling Awb	Totaal
Gedeeltelijk gegrond	0
Gegrond	1
Verzoek ingetrokken	21
Verzoek ingewilligd	95
Verzoek niet ingewilligd	136
Verzoek gedeeltelijk ingewilligd	14
WOB-verzoek ontvankelijk	3
WOB-verzoek niet-ontvankelijk	1
WBP-verzoek ontvankelijk	2
Vrijstelling herintrederspunten	28
Verzoek tot handhaving niet-ontvankelijk	1
Verzoek niet in behandeling genomen	102
Patronaat geweigerd	1
Ongegrond	22
Totaal	427

Tabel 24. Afhandeling Awb. Het betreft hier een nieuw zaaktype.

4. Financiën

Hieronder vindt u een overzicht van de uitgaven van het dekenberaad in 2021.

	Budget (€)	Realisatie (€)
Implementatie evaluatie Wet positie en toezicht advocatuur	30.000	18.585
Vergaderkosten dekenberaad en adjunct-secretarissen	30.000	22.382
Opleiding dekens en adjunct-secretarissen	15.000	6.453
Gezamenlijke lokale automatiseringskosten	110.000	117.875
Kosten inhuur externen/detachering	215.000	238.939
Vergoeding voorzitters dekenberaad	60.000	42.854
Representatiekosten dekenberaad	5.000	351
Onvoorzien dekenberaad	16.000	33.561
Totaal	481.000	481.000

Tabel 25. Financieel overzicht Dekenberaad 2021.

Bijlage I. Cijfers

FTE

Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
19,00	7,85	5,90	3,70	7,60	4,85	3,38	4,85	2,50	6,65	5,70	71,98

Speerpunten 2021

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Financiële kwetsbaarheid kantoren nav uitkomsten uitvraag kengetallen en invloed corona pandemie	69			13	2	7	4	27	1	21	43	187
Strafrechtkantoren en Wwft (meerjaren)	15	3	36	2	5	5	4	2	4	5	4	85
Integriteit & cultuur: onderzoeks- en beleidsontwikkeling (meerjaren)	20			7	6	2	4	3			5	47
Kwaliteit (meerjaren)	13	3	3	7	2	17	7	8		1	5	66
Geen speerpunt	127	43	27	22	28	46	27	43	17	25	44	449
Totaal	244	49	66	51	43	77	46	83	22	52	101	834

CCV

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant
Aantal ontvangen CCV-opgaven	5.826	1.935	1.159	740	1.851	832	747	1.137	663	2.030	987
Voldaan	5.047	1.299	821	517	1.109	576	483	911	523	1.393	869
Voldaan na actie	204	554	175	195	372	155	149	78	38	553	60
Afspraak met deken	575	45	163	25	365	89	115	144	102	86	58
Aantal s-dossiers n.a.v. opgave ccv	41	14	30	8	9	11	5	4	0	0	0
Niet ingediend	0	37	0	3	5	12	0	4	0	0	0

Overzicht aanleiding s-dossiers per arrondissement

Aanleiding	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
A - Advies	1		0	0	1		2	0			0	4
B - Bemiddeling	1		0	0	0		0	0			1	2
CCV	41	14	30	8	0	11	5	5			0	114
D - Thematisch onderzoek	16	3	6	5	4	16	4	3	4	4	4	69
EM - Eigen melding of verzoek	14	4	1	1	4	6	3	6	7	2	6	54
G - Geschillencommissie			0	0	0	1	0	0			0	1
K - Klacht	14	4	4	8	7	8	8	5	1	5	8	72

KB - Kantoor-bezoek	3		0	3	4	13	1	8	3	1	0	36
KG - Kengetallen	76		0	11	1	7	4	12	2	21	47	181
O - Overig	12	2	1	5	0	2	1	3		1	15	42
ONK - Opgave nieuw kantoor	1	1	0	1	1		0	1			0	5
SDERD - Signaal Derden	28	11	19	2	7	9	10	20	1	10	7	124
SIND - Signaal IND	0		0	0	0		0	0		2	0	2
SOM - Signaal OM	8	2	1	2	5	1	3	8	2	3	5	40
SRM - Signaal Rechterlijke Macht	17	7	3	1	2	2	4	6	2	3	0	47
SrvR - Signaal Raad voor Rechtsbijstand	3	1	0	2	6		1	3			6	22
St - Stageaangelegenheden	9		1	2	1	1	0	2			2	18
Totaal	244	49	66	51	43	77	46	83	22	52	101	833

Nalevingstoezicht per arrondissement

Nalevings- toezicht	Amster- dam	Den Haag	Gelder- land	Limburg	Midden- Neder- land	Noord- Holland	Noord- Neder- land	Oost- Brabant	Over- ijssel	Rotter- dam	Zeeland West- Brabant	Totaal
A2 - Vakbe- kwaamheid (H 4 Voda)	45	15		0	1	16	3	3	6		3	92
A3 - Praktijk- structuren en kantoornaam (H5 Voda, muv afd. 5.5)	3	1	1	2	0	2	0				5	14
A4 - Praktijkui- toefening in dienst (afd. 5.5 Voda)	1			1	1		0				0	3
A5 - Kantooror- ganisatie H 6 en 7 Voda, m.u.v. derdengelden, beroepsaanspr. en financiële zaken)	15	4		8	7	6	1	4		4	3	52
A6 - Beroeps- aansprakelijk- heid (Afd. 6.6 Voda)	3			2	0	1	0				0	6
A7 - Resultaat gerelateerde beloning (Afd. 7.4 Voda)	0			0	0		0				0	0

A8 - Kantoorhouden (lange ziekte/1 plek kantoor houden)	1	1		0	1		5	1			2	11
A9 - Gedragsregels en artikel 46 Advocatenwet	31	17	7	8	8	11	18	22	4	13	19	158
A10 - Onvoldoende inhoudelijke kwaliteit	2	4		8	1	4	6	7		4	1	37
A11 - Uitvoering tuchtrechtelijke maatregel (Comm + naleving schorsing/schrapping)	0		2	0	3	1	2			2	4	14
Totaal	101	42	10	29	22	41	35	37	10	23	37	387

Financieel toezicht

Financieel toezicht	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
F1 - Financiële administratie (Geen (tijdige) jaarrekening/ administratie niet op orde)	0	1	11	0	0	1	6		1		2	22
F2 - Derden-gelden (Afd 6.5 Voda)	3	1	3	3	0	16	2	8	6	3	0	45
F3 - Contante betalingen (enkel bij geen advies vooraf/ overtreden afd. 6.7 Voda)	2			1	0	4	0	5		1	0	13
F4 - Wwft	17	1	36	2	5	18	4	4		5	0	92
F5 - Financiële soliditeit (geen HO, lijsten RvR, FTA risicokantoor, onbetaald griffierecht) risicokantoor, onbetaald griffierecht)	79	1		13	6	11	5	27		20	10	172
T6 - Overig financieel	7			0	3		4	7	7		51	79
Totaal	108	4	50	19	14	50	21	51	14	29	63	423

Toelatingstoezicht

Toelatings- toezicht	Amster- dam	Den Haag	Gelder- land	Lim- burg	Midden- Neder- land	Noord- Holland	Noord- Neder- land	Oost- Brabant	Over- ijssel	Rotter- dam	Zeeland West- Brabant	Totaal
T2 - Stagezaken (Onvoldoende begeleiding/ problemen met stagiaires - H 3 Voda)	9	1		3	1	1	1	4			1	21
A13 - Overig	26	5	6	0	6	2	1	1	4	2	0	53
Totaal	35	6	6	3	7	3	2	5	4	2	1	74

Toezicht- instrument	Amster- dam	Den Haag	Gelder- land	Lim- burg	Mid- den- Neder- land	Noord- Holland	Noord- Neder- land	Oost- Brabant	Over- ijssel	Rotter- dam	Zeeland West- Brabant	Totaal
B - Boete				0	0		0				0	0
Bes - Besluit AWB				0	0		0		1		0	1
C - Normover- dragend contact	19	17	19	26	8	31	11	33	2	22	51	239
Coach - Coach				0	0		1	1			1	3
D - Deken- bezwaar	3		2	6	1	4	1	10	2		0	29
G - Gedoog- besluit				0	0		0				0	0
LoD - Last onder Dwangsom				0	0	1	0				0	1
LoDV - Last on- der Dwangsom (voornemen)				0	0		0				0	0

60ab - Spoed-schorsing				2	0		0				0	2
60b - Schorsing	1			0	0	1	0				0	2
60c - Onderzoek				0	0		0				0	0
X - Geen toezichtsinstrument	40	11	3	4	8	26	9	21	8	6	34	170
Nog niet afgewikkeld (loopt nog - toezichtsinstrument nog niet bekend)			42	13	0		24	18	9	24	15	145
Totaal	63	28	66	51	17	63	46	83	22	28	101	447

Afhandeling S-dossiers	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Dossier behandeld	61	27	22	34	17	59	22	65	13	26	73	419
Opstarten Dekenbezwaar	1	3	2	6	0		1	10	2		0	25
Ander Dekenbezwaar opgestart					0		1					1
Totaal	62	30	24	40	17	59	24	75	15	26	73	445

Klachten

Klachtenroute

Type klachten - feitelijk	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Klacht tegen de eigen advocaat	178	126	66	53	173	74	72	72	35	146	49	1.045
Klacht tegen de advocaat van de weder-partij	170	99	65	43	107	64	64	69	38	93	36	846
Klacht van advocaat tegen advocaat	42	10	11	2	14	11	11	7	8	12	8	137
Klacht van de deken	17	1	2	1	4	4	7	3	5	4	2	50
Klacht tegen de deken	18	18	15	11	20	12	6	11	3	26	14	154
Klacht van derden, grens tuchtrecht	41	24	18	16	22	10	11	15	15	18	13	203
Totaal	466	278	177	126	340	175	171	177	104	299	122	2.435

Dekenstandpunt	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Deels gegrond / ongegrond	0			8	0			11	3	6	7	35
Gegrond	0			7	0			2	17	17	1	44
Ongegrond	0			43	0			49	27	42	42	203
Niet-ontvankelijk	0			1	0			1	3	1	2	8
Totaal	0	0	0	59	0	0	0	63	50	66	52	290

Afhandeling klachten	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Griffierecht niet betaald	29	39	4	29	17	21	22	31	14	26	26	258
Klacht in ruste	58	22	26	12	24	28	25	32	13	13	13	266
Klacht ingetrokken (evt. na onderling bereikte schikking)	55	26	21	5	50	19	14	22	10	28	14	264
Klacht ingetrokken na bemiddeling of bespreking met deken	40	4	3	0	19	9	23	6	2	16	6	128
Klacht naar geschillencie / andere instantie	5	1	0	0	0		0			1	0	7
Klacht naar Raad van Discipline	66	44	37	38	58	30	39	21	23	33	27	416
Niet in behandeling genomen	22	2	10	3	21	13	11	1	1	35	21	140
Totaal	275	138	101	87	189	120	134	113	63	152	107	1.479

Maatregelsoorten Voorzitter RvD	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Kennelijk niet ontvankelijk	5	1		2	7	4	0			2	3	24
Kennelijk ongegrond / kennelijk niet ontvankelijk	2	12	17	1	3	2	0	4			1	42
Kennelijk ongegrond	22	1		6	14	9	13	4		6	10	85
Totaal	29	14	17	9	24	15	13	8	0	8	14	151

Maatregelsoorten RvD	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Intrekking	1			1	0		3				0	5
Kennelijk ongegrond of niet ontvankelijk		1		7	2		0				0	10
Ongegrond of niet ontvankelijk	6	2	12	2	0	1	0	1	5	2	2	33
(deels) gegrond: geen maatregel					1		0				0	1
(deels) gegrond: waarschuwing	6	1		2	0		1	1			1	12
(deels) gegrond: berisping	1	2		2	0	3	1			1	2	12
(deels) gegrond: voorwaardelijke schorsing	1		1		0		0			2	1	5

(deels) gegrond: onvoorwaardelijke schorsing	1				0		1			2	0	4
(deels) gerond: schrapping	1		1		1		0	1		1	0	5
Voorwaardelijke geldboete	1				0		0				0	1
Artikel 60b schorsing	1				0		0				0	1
Artikel 60b voorziening	1				0		0				0	1
Totaal	20	6	14	14	4	4	6		5	8	6	87

Klachten 2021

Overzicht onderwerpen per type klacht

Onderwerp - klacht tegen eigen advocaat	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Communicatie met de dienst/informatiever-schaffing (incl. Vereiste schriftelijke vastlegging)	67	20	24	28	45	22	24	17	15	44	9	315
Declareren (incl. contante beta-lingen)	18	16	12	13	6	13	13	14	6	31	3	145
Geheimhouding	2	2	3	2	2	1	0	1		1	0	14

Gemiste termijnen	5	5	3	1	0	3	3		2	2	1	25
Hoofdstuk 6 Voda (derden- gelden, verzeke- ring e.d.)		3	0	2	1	0	0			1	0	7
Juridische kwaliteit	8	14	7	3	2	11	9	2	0	6	1	72
Prestatie onder de maat (kwa- liteit, dienst- verlening, ook traagheid)	33	54	38	31	90	28	40	45	12	59	18	448
Tegen-strijdig belang	8	2	1	1	0	1	1	1	1	4	5	25
Toevoegingspe- rikelen	5	13	4	5	7	8	4	3	1	4	1	55
Vrijheid terugtrekken/ Bijstand weigeren	5	9	7	6	6	10	13	9	3	11	8	87
Andere bezwa- ren	27	20	9	9	6	12	5	8	4	3	1	104
Totaal	178	158	108	101	165	109	112	100	53	166	47	1.297

Onderwerpen - klacht advocaat wederpartij	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Algemeen (vrijheid van handelen, inbreuk belangen wederpartij)	66	47	32	27	55	37	42	51	19	52	18	446
Bewust gebruik onjuiste gegevens/informatie	53	26	13	15	22	19	22	12	11	16	10	219
Grievende uitlatingen/dreigement	18	18	7	9	9	18	16	6	6	22	5	134
Schikkingsonderhandelingen / Confraternele correspondentie	2	2	4	0	2		1		2	2	0	15
Andere bezwaren	31	34	20	4	11	6	5	10	6	2	2	131
Totaal	170	127	76	55	99	80	86	79	44	94	35	945

Onderwerpen - klacht advocaat tegen advocaat	Amster- dam	Den Haag	Gelder- land	Lim- burg	Midden- Neder- land	Noord- Holland	Noord- Neder- land	Oost- Brabant	Over- ijssel	Rotter- dam	Zeeland West- Brabant	Totaal
Algemeen (juridische strijd, onwelwillend- heid, opstelling)	21	7	6	1	6	10	10	6	6	4	4	81
Confraternele correspondentie / schikkingson- derhandelingen	7		2	0	0		4		1		1	15
Financiële verplichtingen / toezeggingen	3		1	1	0		0		1	2	0	8
Overname van zaken	3	1	1	0	4	2	2			5	0	18
Tegenstrijdige belangen	1		0	0	0		0			2	0	3
Andere bezwa- ren	7	2	3	0	4	1	2		1	1	1	23
Totaal	42	10	13	2	14	13	18	6	9	14	6	148

Onderwerpen - klacht van de deken	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Financiële kwesties (contante betalingen, no cure no pay, Wwft etc.)	1		1	0	1		2	2		1	0	7
Inhoudelijke kwaliteit	4		2	0	0	2	2			2	0	10
Niet meewerken onderzoek van de deken	2			0	0		2		3	1	1	9
Tekortkoming praktijkvoering / kantoororganisatie (H 5, 6 en 7 Voda m.u.v. financiële zaken)	1			0	2	1	0			2	0	6
Vakbekwaamheid (H 4 Voda)	1			0	0		0				0	1
Andere bezwaren	8	1	1	1	0	2	5	1	2		1	21
Totaal	17	1	4	1	3	5	11	3	5	6	2	54

Onderwerpen - klacht tegen de deken	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Tegen de eigen deken	15	9	7	8	5	7	5	6		19	6	87
Tegen een andere deken	3	9	8	3	10	5	1	5	2	7	8	61
Totaal	18	18	15	11	15	12	6	11	2	26	14	148

Onderwerpen - klacht van derden	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Tegen advocaat andere hoedanigheid	1	10	10	8	4	1	1	3	7	5	6	56
Tegen advocaat privé	3		1	0	2	3	5			1	0	15
Tegen kantoor / samenwerkingsverband	0		2	1	0	1	0			1	0	5
Van derden tegen advocaat	17	14	4	8	7	3	5	5	3	11	7	84
Andere bezwaren	12		1	0	1		0	8			0	22
Totaal	33	24	18	17	14	8	11	16	10	18	13	182

Rechtsgebied per klacht	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Arbeidsrecht	29	9	7	6	25	3	10	8	4	5	8	114
Bestuursrecht en Sociaal Zekerheidsrecht	21	4	7	3	9	6	8	3	3	12	5	81
BOPZ	2	4	1	1	2	3	0	0		1	0	14
Curator en faillissementen	16	11	8	2	3	3	3	5	5	7	1	64
Civiel - overig	108	72	48	51	69	47	53	58	31	86	37	660
Personen, Familie en Erfrecht	81	71	50	33	107	65	54	56	34	81	30	662
Huurrecht	21	21	4	4	11	4	11	5	2	20	8	111
Letselschade	6	9	2	5	13	3	1	10	4	16	2	71
Ondernemingsrecht	43	14	4	5	10	3	3	7	5	15	1	110
Strafrecht	62	23	8	11	26	10	12	11	3	16	9	191
Tuchtrecht	27	21	23	3	30	17	7	9	6	29	5	177
Vreemdelingenrecht	11	4	3	0	2		0			2	1	23
Overig	22	15	12	2	16	11	9	5	7	9	16	124
Totaal	449	278	177	126	323	175	171	177	104	299	123	2.402

Hoedanigheid van de klager	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Advocaat	50	22	11	5	15	12	11	21	6	23	10	186
Bedrijf of instelling	66	6	22	9	34	12	10	11	9	19	10	208
Persoon	326	244	141	110	294	146	141	135	76	249	99	1.961
Persoon en advocaat samen	7	3	0	1	0	1	2	2	3	1	0	20
Deken	17	1	2	1	4	4	7	3	5	4	2	50
Bedrijf of instelling en advocaat samen	0	2	1	0	0		0	4	2		0	9
Anders	0			0	0		0	1	3	3	0	7
Totaal	466	278	177	126	347	175	171	177	104	299	121	2.441

Bemiddeling

Aantal bemiddelingen	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
	65	42	25	30	36	30	14	33	2	42	25	344

Uitkomst bemiddeling	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Bemiddeling geslaagd	15	3	9	4	5	8	1	11		5	5	66
Bemiddeling niet geslaagd	7	1	4	2	0	3	1	3		3	0	24
In ruste / (kenmerk) opgelost	35	27	8	12	15	19	11	10	1	22	18	178
Ingetrokken	2	3	1	2	7		1	3		1	0	20
Totaal	59	34	22	20	27	30	14	27	1	31	23	288

Advisering

Onderwerp van het advies	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Gedragsregel 1	27	12	6	1	7	3	2	5		6	4	73
Gedragsregel 2	2	6	2	1	2	1	4	5		2	0	25
Gedragsregel 3	21	12	7	6	25	13	4	8		12	7	115
Gedragsregel 4	3		1	0	0		0	1			0	5
Gedragsregel 5	2	1	2	0	0		0	0			0	5
Gedragsregel 6	1	2	1	0	1		0	1			0	6
Gedragsregel 7	9	2		1	0		0	0		1	0	13
Gedragsregel 8	1		1	0	1		0	2			1	6
Gedragsregel 9	0	1	4	0	2		0	0			0	7
Gedragsregel 10	0		1	0	0		0	0			0	1
Gedragsregel 12	12	8	1	0	2	1	0	1			0	25
Gedragsregel 13	1			1	0	2	0	3	1	2	0	10

Gedragsregel 14	22	21	8	6	22	29	3	12	1	9	5	138
Gedragsregel 15	40	22	12	9	15	14	10	17	6	16	14	175
Gedragsregel 16	10		1	0	1	4	0	3			0	19
Gedragsregel 17	13	12	10	6	10	7	6	12		13	7	96
Gedragsregel 18	3	2	3	0	1	1	0	1			0	11
Gedragsregel 19	8	2	5	2	2	1	2	5		1	1	29
Gedragsregel 20	2		3	1	0		1	0			1	8
Gedragsregel 21	12	4	6	2	3	10	0	9		8	3	57
Gedragsregel 22	1	1		0	0		0	0			0	2
Gedragsregel 23	0			0	0		0	1			0	1
Gedragsregel 24	3	4		0	0	6	2	3		2	0	20
Gedragsregel 25	1	3		0	2	1	2	2		2	0	13
Gedragsregel 26	8	8		2	5	3	5	3		2	2	38
Gedragsregel 27	13	7	1	2	4	4	3	12	1	8	2	57
Gedragsregel 28	12	5	3	2	8	1	0	5		3	4	43
Gedragsregel 29	9			0	0		0	0			0	9
Gedragsregel 12 oud	1	1	1	0	0		0	0			0	3
Hoofdstuk 4 Voda	0	11	4	3	9	10	0	5	3	1	0	46
Hoofdstuk 5 Voda	1	5	4	2	3	6	2	7	1	1	0	32
Hoofdstuk 6 Voda	17	10	11	5	7	14	6	11	6	20	6	113
Art. 12 lid 3 Aw	43			7	0		0	0		13	2	
Art. 12 lid 4 Aw	68				3		0	1		16	2	
Melding no cure no pay.	0				1		0	0		7	0	
Overig	66	22	9		27	61	38	54	36	26	1	340
Totaal	432	184	107	59	163	192	90	189	55	171	62	1.541

Geschillenrege- ling rechtsbij- standverzeke- ring	Amster- dam	Den Haag	Gelder- land	Lim- burg	Midden- Neder- land	Noord- Holland	Noord- Neder- land	Oost- Brabant	Over- ijssel	Rotter- dam	Zeeland West- Brabant	Totaal
Geschillen- regeling	7	9	18	0	0	13	8	12	5	13	11	96

Handhaving

Tuchtrechtelijke handhaving

Dekenbezwaren 2021

Rechtsgebie- den	Amster- dam	Den Haag	Gelder- land	Lim- burg	Mid- den- Neder- land	Noord- Holland	Noord- Neder- land	Oost- Brabant	Over- ijssel	Rotter- dam	Zeeland West- Brabant	Totaal
Arbeidsrecht				0				1			0	1
Bestuursrecht en Sociaal Zeker- heidsrecht			1	0							0	1
Civil - overig			2	0							0	2
Personen, Fami- lie- en Erfrecht				0	2						0	2
Strafrecht			1	0	1						0	2
Tuchtrecht	2	3		8	1		1				0	15
Overig				0	1			1			0	2
Totaal	2	3	4	8	5	0	1	0	0	0	0	23

Onderwerpen	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Mid-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Financiële kwesties - algemeen (contante betalingen, no cure no pay, administratie niet op orde)	1		1	0	1			1			0	4
Financiële kwesties - derdengelden		2		0					3		0	5
Financiële kwesties - soliditeit				1							0	1
Inhoudelijke kwaliteit			2	0	2		1				0	5
Niet meewerken onderzoek van de deken				0	2			1			0	3
Tekortkoming praktijkvoering / kantoororganisatie (H 5, 6 en 7 Voda m.u.v. financiële zaken)		2		3					1		0	6
Vakbekwaamheid (H 4 Voda)		1		0							0	1
Gedragsregels / art. 46 Advocatenwet	1	2	1	3	1			3			0	11
Andere bezwaren				3					2		0	5
Totaal	2	7	4	10	6	0	1	5	6	0	0	41

Afhandeling	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Uitspraak RvD			3	4	3			3			0	13
Totaal	0	0	3	4	3	0	0	0	0	0	0	13

Maatregelsoort HvD - Vernietigt beslissing RvD en opnieuw rechtdoende	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Kennelijk on-gegrond / niet ontvankelijk				1							0	1
(deels) gegrond: waarschuwing				1							0	1
(deels) gegrond: berisping				0	2						0	2
(deels) gerond: schrapping				1	1						0	2
Artikel 60ab schorsing				1							0	1
Totaal	0	0	0	4	3	0	0	0	0	0	0	7

*Bestuursrechtelijke handhaving**AWB-zaken 2021*

Aantal AWB-zaken	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
	164		24	33	50		40				23	334

Type AWB-besluit	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Artikel 13 Aw	89	84	23	13	29	23	36	29	16	29	11	382
AVG	5	1		0	1		1	2			0	10
AWB-klacht	12	1	1	0	1	3	0	0		3	0	21
Niet in behandeling nemen beëdigingsverzoek	1			0	1		0	0		2	0	4
Stage aangelegenheden	6			17	0	1	0	1		3	1	29
Vrijstelling herintrederspunten / opleidingspunten	19	11		2	11	4	0	5		2	1	55
Weigen goedkeuring patronaat	1			1	2		0	0		1	0	5
WOB-besluit	7	1		0	2	1	0	1		3	0	15
Overig	24			0	1	4	3	0		1	9	42
Totaal	164	98	24	104	48	36	40	38	0	44	22	563

Type overtreden regel	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Advocatenwet	1		1	0	0							2
Overig	4			0	0							4
Totaal	5	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	6

Classificatie AWB	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Toegewezen			2	16	0			18				36
Afgewezen	1		21	8	1			8				39
Niet-ontvankelijk	1			0	0			0				1
Ontvankelijk				0	0			1				1
Ongegrond			1	1	0			3				5
Totaal	2	0	24	98	1	0	0	30	0	0	0	82

Afhandeling AWB	Afhandeling AWB	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland West-Brabant	Totaal
Gegronde	1			0	0		0	0				1
Verzoek ingetrokken	4	3		1	1	1	1	6		1	3	21
Verzoek ingewilligd	5	20	2	16	5	9	11	18		4	5	95
Verzoek niet ingewilligd	28	32	21	8	11	8	8	8		8	4	136

Verzoek gedeel- telijk ingewilligd	4	3	1	0	1	4	1	0				14
WOB-verzoek ontvankelijk	0			0	1	1	0	1				3
WOB-verzoek niet-ontvankelijk	1			0	0		0	0				1
WBP-verzoek ontvankelijk	0			0	0		0	2				2
Vrijstelling herin- tredepunten	16			2	5		0	4			1	28
Verzoek tot handhaving niet- ontvankelijk	1			0	0		0	0				1
Verzoek niet in behandeling genomen	31	14		5	2	5	19	8		15	3	102
Patronaat geweigerd	0			1	0		0	0				1
Ongegrond	9	2		0	6	1	0	0		2	2	22
Totaal	100	74	24	106	32	29	40	47	0	30	18	427